

XXIV ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ПЪРВА РЕДОВНА СЕСИЯ

Стенографски дневникъ

НА

78. заседание

Вторникъ, 28 мартъ 1939 г.

(Открито въ 15 ч. 45 м.)

Председателствувалъ подпредседателътъ Георги Марковъ. Секретари: Стефанъ Стателовъ и Методи Янчулевъ.

СЪДЪРЖАНИЕ:

	Стр.		Стр.
Съобщения:		4. За извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Главната дирекция на железницитъ и пристанищата за 1939 б. г. въ размѣръ на 30.000.000 л. (Първо четене)	2027
Отпуски	2025	5. За опрощаване глоби, лихви и неиздѣлжения по разни закони. (Второ четене — продължение докладването и присматане)	2027
Питане	2025	Говорили: А. Риболовъ	2028
Законопроектъ	2025	М. Михайловъ	2029
Сесия — продължение. Указъ № 172 отъ 25 мартъ 1939 г. за продължение първата редовна сесия на XXIV-то обикновено Народно събрание до 27 априлъ н. г. вкл. (Прочитане отъ м-ръ-предс. Г. Кьосеивановъ)	2025	Д. Гичевъ	2030
По дневния редъ:		Д. Петковъ	2031
Законопроекти:		Х. Мирски	2032
1. За извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Министерството на войната за 1939 б. г. въ размѣръ на 170.000.000 л. (Първо четене)	2025	П. Забуновъ	2033
2. За извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Главната дирекция на общественитъ сгради, пѣтищата и благоустройството за 1939 б. г. въ размѣръ на 30.000.000 л. (Първо четене)	2026	В. Чобановъ	2033
3. За извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на фонда за построяване на сгради за сѣдебни мѣста въ царството за 1939 б. г. въ размѣръ на 30.000.000 л. (Първо четене)	2026	С. Цановъ	2034
		И. Русевъ	2035
		Петко Стояновъ	2036
		М. Драндаревски	2037
		Н. Атанасовъ	2037
		С. Славовъ	2038
		Е. Екимовъ	2039
		М-ръ Д. Божиловъ	2039
		Дневенъ редъ за следващото заседание	2043

Председателствувашъ Георги Марковъ: (Звъни) Понеже има нужното число депутати, отварямъ заседанието.

(Отсутствуватъ г-да народнитъ представители: Александъръ Смиловъ, х. Атанасъ Поповъ, Велизаръ Багаровъ, Георги Шишковъ, Георги Говедаровъ, Дойко Петковъ, Иванъ Халаджевъ, Иванъ Калъчевъ и Петко Стайновъ).

Бюрото има да направи следнитъ съобщения.
Разрешени сѫ отпуски на следнитъ народни представители:

на г-нъ Минчо Пановъ — 1 день, за 29 т. м.;
на г-нъ Георги Говедаровъ — 1 день, за 28 т. м.;
на г-нъ Петко Стайновъ — 2 дни, за 23 и 24 т. м. и
на г-нъ Атанасъ Поповъ — 2 дни, за 28 и 29 т. м.

Постъпило е питане отъ сливенския народенъ представител г-нъ Иванъ Бояджиевъ до г-нъ министра на вътрешнитъ работи и народното здраве, относно възпрепятствие отъ полицейски органи къмъ сливенски граждани да поднесатъ молба за политическа амнистия.

Постъпили сѫ законопроектъ отъ Министерството на финанситъ (Дирекция на държавния бюджетъ и отчетностъ) за извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Главната дирекция на строежитъ за 1939 бюджетна година, въ размѣръ на 510.000.000 л.

Законопроектътъ ще се раздаде на г-да народнитъ представители, а питането ще се изпрати на г-нъ министра на вътрешнитъ работи и народното здраве, за да отговори.

Има думатъ г-нъ министъръ-председателътъ.

Министъръ-председателъ Георги Кьосеивановъ: Г-да народни представители! Ще ви прочета указа за продължението сѫ още единъ месецъ заседанията на I редовна сесия на XXIV-то обикновено Народно събрание: (Чете)

„У К А З Ъ
№ 172

НИЕ БОРИСЪ III

Съ Божия милость и народната воля
Царь на българитъ

По предложението на Нашия Председател на Министерския съветъ, министъръ на външнитъ работи и на изповѣданията, представено Намъ съ доклада му отъ 25 мартъ 1939 г., подъ № 495, и възъ основа на чл. 129 отъ конституцията,

Постановихме и постановяваме:

I. Да се продължатъ заседанията на първата редовна сесия на XXIV обикновено Народно събрание до 27 априлъ 1939 г. включително.

II. Изпълнението на настоящия указъ възлагаме на Нашия председател на Министерския съветъ, министъръ на външнитъ работи и на изповѣданията.

Издаденъ въ София на 25 мартъ 1939 година.

Съ собствената на Негово Величество рѣка, подписахъ: „Борисъ III“. (Ръкоплѣскания отъ всички страни)

Председателствувашъ Георги Марковъ: Минаваме къмъ първа точка отъ дневния редъ:

ПЪРВО ЧЕТЕНЕ НА ЗАКОНОПРОЕКТА ЗА ИЗВЪНРЕДЕНЪ БЮДЖЕТЕНЪ КРЕДИТЪ ПО БЮДЖЕТА НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ВОЙНАТА ЗА 1939 БЮДЖЕТНА ГОДИНА ВЪ РАЗМѢРЪ НА 170.000.000 Л.

Моля г-нъ секретаря да прочете законопроекта.
Зам.-секретарь Йосифъ Разсукановъ: (Чете)

„МОТИВИ

къмъ законопроекта за извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Министерството на войната за 1939 бюджетна година въ размъръ на 170.000.000 л.

Г-да народни представители!

Съ общия законъ въ „Държавенъ вестникъ“, бр. 248, отъ 7 ноември 1938 г. се разреши на министъра на войната да поеме ангажиментъ въ размъръ на 4.250.000.000 л. за нуждите на народната отбрана, платими въ продължение на 12 години, начина отъ 1942 година.

Отъ проучванията, които се направиха, оказа се, че финансовитъ срѣдства на българскитъ търговци и индустриалци не позволяватъ да изчакатъ вземанията си за изпълнени доставки повече отъ 3 години. Ето защо, отъ една страна, за да се даде възможност на Министерството на войната да се снабди съ необходимите за народната отбрана запаси, по възможностъ въ най-скоро време, и, отъ друга страна, за да могатъ и българскитъ търговци и индустриалци да взематъ участие въ тѣзи бързи доставки, та по тоя начинъ да се подпомогне родната индустрия, наложи се да бъде намѣренъ начинъ на плащане, позволяващъ участие въ доставкитъ на българската индустрия и търговия, т. е. плащане въ продължение на 3 години — 1940, 1941 и 1942 година.

Ето защо, като ви представямъ настоящия законопроектъ, моля ви, г-да народни представители, да го разгледате и приемете.

Гр. София, мартъ 1939 г.

Министъръ на финанситъ: Д. Божиловъ

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Министерството на войната за 1939 бюджетна година, въ размъръ на 170.000.000 л.

Чл. 1. Разрешава се извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Министерството на войната за 1939 бюджетна година, въ размъръ на 170.000.000 л., който се разпредѣля по параграфи, съгласно съ приложената подробна таблица.

Чл. 2. Разходите по тоя извънреденъ бюджетенъ кредитъ да се покриватъ съ постъпленията отъ заема, сключенъ отъ Българската земеделска и кооперативна банка, въз основа на закона, обнародванъ въ „Държавенъ вестникъ“, брой отъ 1939 година.

ПОДРОБНА ТАБЛИЦА

за разходите по извънредния бюджетенъ кредитъ на Министерството на войната за 1939 бюджетна година.

§	Наименование на разходите	Искать се кредити лева
I. По Министерството на войната		
1.	За интендантското снабдяване на войската: облъкло, войничко и конско снаряжение, обозъ, упряжъ и пр.	69.500.000
2.	Въоръжение и бойни припаси: строежъ на сгради за фабриктъ въ Казанлъкъ и Сопотъ, инсталиране работилници, инсталации за бойни припаси, барути, горивни и смазочни материали, складове за бойни припаси, материали за стоманени шлемове, части за оръдия, доставка оръжие и пр.	39.000.000
3.	За радиостанции, свързочни материали, свързочни коли, свѣтлосигнални апарати и пр.	8.000.000
4.	За медикаменти, превръзочни материали, хирургически инструменти, медицински апарати и др. за нуждите на санитарната служба (динейки, чанти, сандъци и пр.).	3.500.000
	Всичко	120.000.000
II. По Дирекцията на въздухоплаването		
1.	За покупка самолѣти, строежъ на казарми, изплащане отчуждени имоти и др.	12.500.000
2.	За извършване строежа на самолетни фабрики и снабдяването имъ съ машини	37.500.000
	Всичко	50.000.000
	А всичко	170.000.000

Председателстващъ Георги Марковъ: Понеже нѣма записани да говорятъ, ще гласуваме прочетения законопроектъ.

Който г-да народни представители приематъ на първо четене законопроекта за извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Министерството на войната за 1939 бюджетна година, въ размъръ на 170.000.000 л., моля, да вдигнатъ ржъка. Събранието приема единодушно законопроекта.

Министъръ Добри Божиловъ: Моля законопроектътъ да се изпрати въ комисията.

Председателстващъ Георги Марковъ: Законопроектътъ се изпраща въ комисията.

Минаваме къмъ втората точка отъ дневния редъ:

ПЪРВО ЧЕТЕНЕ ЗАКОНОПРОЕКТА ЗА ИЗВЪНРЕДЕНЪ БЮДЖЕТЕНЪ КРЕДИТЪ ПО БЮДЖЕТА НА ГЛАВНАТА ДИРЕКЦИЯ НА ОБЩЕСТВЕНИТЪ СГРАДИ, ПАТИЩАТА И БЛАГОУСТРОЙСТВОТО ЗА 1939 БЮДЖЕТНА ГОДИНА ВЪ РАЗМЪРЪ НА 30.000.000 Л.

Моля г-нъ секретаря да прочете законопроекта.

Секретарь Стефанъ Стателовъ: (Чете)

„МОТИВИ

къмъ законопроекта за извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Главната дирекция на общественитъ сгради, патищата и благоустройството за 1939 бюджетна година въ размъръ на 30.000.000 л.

Г-да народни представители!

Съ гласувания законъ за разрешаване заемъ отъ 30.000.000 л. на Главната дирекция на общественитъ сгради, патищата и благоустройството предстои да се извършатъ показанитъ въ мотивитъ къмъ сѣщия законъ работи, а именно:

Постройка на сгради за гимназии и други институти; подведомствени на Министерството на народното просвѣщение, а сѣщо така и за откупуване на мѣста, постройка на инсталации и за обзавеждане на поменатитъ институти.

Като имате предвидъ горното, моля ви, г-да народни представители, да разгледате и приемете представения ви текъ законопроектъ.

Гр. София, мартъ 1939 г.

Министъръ на финанситъ: Д. Божиловъ

„ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Главната дирекция на общественитъ сгради, патищата и благоустройството за 1939 бюджетна година въ размъръ на 30.000.000 л.

Чл. 1. Разрешава се извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Главната дирекция на общественитъ сгради, патищата и благоустройството за 1939 бюджетна година въ размъръ на 30.000.000 л., за постройка на сгради за гимназии и други институти, подведомствени на Министерството на народното просвѣщение, а сѣщо и за откупуване на мѣста, постройка на инсталации и за обзавеждане на поменатитъ институти.

Чл. 2. Разходите по тоя извънреденъ бюджетенъ кредитъ да се покриватъ съ постъпленията отъ заема, сключенъ отъ Българската земеделска и кооперативна банка, въз основа на закона, обнародванъ въ „Държавенъ вестникъ“, брой отъ 1939 г.

Председателстващъ Георги Марковъ: Понеже нѣма записани да говорятъ, ще гласуваме прочетения законопроектъ.

Който г-да народни представители приематъ на първо четене законопроекта за извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Главната дирекция на общественитъ сгради, патищата и благоустройството за 1939 бюджетна година въ размъръ на 30.000.000 л., моля, да вдигнатъ ржъка. Мнозинството приема.

Законопроектътъ се изпраща въ комисията.

Минаваме къмъ трета точка отъ дневния редъ:

ПЪРВО ЧЕТЕНЕ ЗАКОНОПРОЕКТА ЗА ИЗВЪНРЕДЕНЪ БЮДЖЕТЕНЪ КРЕДИТЪ ПО БЮДЖЕТА НА ФОНДА ЗА ПОСТРОЯВАНЕ СГРАДИ ЗА СЪДЕБНИ МѢСТА ВЪ ЦАРСТВОТО ЗА 1939 БЮДЖЕТНА ГОДИНА ВЪ РАЗМЪРЪ НА 30.000.000 Л.

Моля г-н секретаря да прочете законопроекта.

Секретарь Стефанъ Стателовъ: (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за извънреден бюджетен кредит по бюджета на фонда за построяване сгради за съдебни мѣста въ Царството за 1939 бюджетна година въ размѣръ на 30.000.000 л.

Г-да народни представители!

Редовнитѣ приходи на създадения за постройка на съдебни сгради фондъ не сѣ достатѣчни да задоволятъ нуждата отъ постройка на нови удобни съдебни сгради, още повече, че тѣ сѣ ангажирани за довършване на започнатитѣ вече съдебни сгради, особено тия въ София и Русе. А тая нужда е извънредно голяма, тъй като въ нѣкои мѣста се раздава правосѣдие въ такива неудобни и нехигиенични помѣщения, условията въ които даватъ отражение не само върху здравето на сѣдии и сѣдящи се, но и върху престижа на съдебната власт.

Съ чл. 4 на закона за отпускане заемъ отъ Б. з. к. банка въ размѣръ на 770.000.000 л. се разрешава на фонда „Съдебни сгради“ при Министерството на правосѣдието да сключи, а на Б. з. к. банка да отпусне на сѣщия заемъ подъ гаранция на държавата въ размѣръ на 30.000.000 л., която сума е необходима за постройка на съдебни сгради, преустройство и ремонтъ на здания и приспособяването имъ, за отчуждаване или купуване мѣста и здания и пр.

Като имате предвидъ горното, моля ви, г-да народни представители, да разгледате и приемете представения ви тукъ законопроектъ.

Гр. София, мартъ 1939 г.

Министъръ на финанситѣ: Д. Божиловъ

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за извънреден бюджетен кредит по бюджета на фонда за построяване сгради за съдебни мѣста въ Царството за 1939 бюджетна година въ размѣръ на 30.000.000 л.

Чл. 1. Разрешава се извънреден бюджетен кредитъ по бюджета на фонда за построяване сгради за съдебни мѣста въ Царството за 1939 бюджетна година въ размѣръ на 30.000.000 л., за постройка на съдебни сгради, преустройство и ремонтъ на здания и приспособяването имъ за съдебни сгради, за изплащане на отчуждени или купени мѣста и здания за построяване на съдебни сгради и за изплащане лихви върху изтегленитѣ отъ Пощенската спестовна каса заеми.

Чл. 2. Разходитѣ по тоя извънреден бюджетен кредитъ да се покриватъ отъ постѣпленията отъ заема, сключенъ отъ Българската земеделска и кооперативна банка, възъ основа на закона, обнародванъ въ „Държавен вестникъ“, брой отъ 1939 г.

Председателствуващъ Георги Марковъ: Ще гласуваме.

Които г-да народни представители приематъ на първо четене законопроекта за извънреден бюджетен кредитъ по бюджета на фонда за построяване сгради за съдебни мѣста въ Царството за 1939 бюджетна година въ размѣръ на 30.000.000 л., моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектътъ се изпраща въ комисията.

Минаваме къмъ точка четвърта отъ дневния редъ:

ПЪРВО ЧЕТЕНЕ НА ЗАКОНОПРОЕКТА ЗА ИЗВЪНРЕДЕНЪ БЮДЖЕТЕНЪ КРЕДИТЪ ПО БЮДЖЕТА НА ГЛАВНАТА ДИРЕКЦИЯ НА ЖЕЛѢЗНИЦИТѢ И ПРИСТАНИЩАТА ЗА 1939 БЮДЖЕТНА ГОДИНА ВЪ РАЗМѢРЪ НА 30.000.000 л.

Моля г-н секретаря да прочете законопроекта.

Секретарь Стефанъ Стателовъ: (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за извънреден бюджетен кредитъ по бюджета на Главната дирекция на желѣзницитѣ и пристанищата за 1939 бюджетна година въ размѣръ на 30.000.000 л.

Г-да народни представители!

Съгласно чл. 5 отъ договора за инсталиране ферибоотъ на Дунава (Русе—Гюргево) за доставката на самия корабъ се дължи 37.689.894 л. По силата на сѣщия договоръ презъ 1938 бюджетна година се изплатиха 17.057.667 л. и остана за изплащане презъ 1939 бюджетна година, когато ще се изпълнени окончателно доставката, 20.632.227 л.

За да може да се използва доставениятъ ферибоотъ, необходимо е да се извършатъ нѣкои подобрения въ пристанището Русе, като се извършатъ и нѣкои брѣгови съорѣжения тамъ, както и да се доставятъ нѣкои материали, уреди и инвентарни предмети за тѣзи строежи и за постройката на единъ корабъ—пилотъ, който да обслужва ферибоота. Всичкитѣ тия работи ще възлѣзатъ къмъ 10.000.000 л.

Понеже за всички тия изброени по-горе извънредни нужди (за материали и надници) въ редовния бюджетъ на Главната дирекция на желѣзницитѣ и пристанищата за 1939 бюджетна година не се предвидиха кредити, поради липса на бюджетна възможностъ, то налага се тия нужди да бъдатъ задоволени отъ срѣдствата на заема, който ще се сключи отъ Българската земеделска и кооперативна банка въ размѣръ на 770.000.000 л., като за целта се разреши извънреден бюджетен кредитъ 30.000.000 л.

Като имате предвидъ горното, моля ви, г-да народни представители, да разгледате и присметете представения ви тукъ законопроектъ.

Гр. София, мартъ 1939 г.

Министъръ на финанситѣ: Д. Божиловъ

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за извънреден бюджетен кредитъ по бюджета на Главната дирекция на желѣзницитѣ и пристанищата за 1939 бюджетна година въ размѣръ на 30.000.000 л.

Чл. 1. Разрешава се извънреден бюджетен кредитъ по бюджета на Главната дирекция на желѣзницитѣ и пристанищата за 1939 бюджетна година, въ размѣръ на 30.000.000 л., за постройка на ферибоотъ, вътрешно и зимно пристанище, доставка на кораби, материали, уреди, инвентарни предмети и други подобни съорѣжения, строежи, запалити, пътни и дневни по смѣтка и безотѣтно километрическо възнаграждение и порционни нари, по специаленъ щатъ, утвърденъ отъ Министерския съветъ, надници и др.

Чл. 2. Разходитѣ по тоя извънреден бюджетен кредитъ да се покриватъ отъ постѣпленията отъ заема, сключенъ отъ Българската земеделска и кооперативна банка, възъ основа на закона, обнародванъ въ „Държавен вестникъ“, брой отъ 1939 г.

Председателствуващъ Георги Марковъ: Ще гласуваме. Които г-да народни представители приематъ на първо четене законопроекта за извънреден бюджетен кредитъ по бюджета на Главната дирекция на желѣзницитѣ и пристанищата за 1939 бюджетна година въ размѣръ на 30.000.000 л., моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектътъ се изпраща въ комисията.

Минаваме къмъ пета точка отъ дневния редъ:

ВТОРО ЧЕТЕНЕ НА ЗАКОНОПРОЕКТА ЗА ОПРОЩАВАНЕ НА ГЛОБИ, ЛИХВИ И НЕИЗДѢЛЕНИЯ ПО РАЗНИ ЗАКОНИ — ПРОДЪЛЖЕНИЕ ПРИЕМАНЕТО МУ.

Моля, г-н докладчикътъ да докладва отъ глава VI, чл. 20, нататѣкъ.

Докладчикъ Стамъ Колчевъ: (Чете)

„Глава VI.

Храноизносъ .

Чл. 20. Опрощаватъ се глобитѣ по наказателни постановления, издадени или които следва да се издадатъ отъ Дирекцията за закупуване и износъ на зърнени храни за всички нарушения, констатирани до 31 декемврий 1938 г. включително, както следва:

до 2.000 л. включително 100%;

отъ 2.000 л. до 20.000 л. включително се опрощаватъ напълно първитѣ 2.000 л., а отъ остатѣка се опрощава 60% при условие 40% отъ сѣщия да се заплати до 31 октомврий 1939 г. включително.“

Председателствуващъ Георги Марковъ: Които приематъ заглавието на глава VI и чл. 20, както се прочетоха, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Стамъ Колчевъ: (Чете)

Чл. 21. Опрощаватъ се по размѣритѣ въ предишния членъ глобитѣ по наказателни постановления, издадени или които следва да се издадатъ противъ управителитѣ на мелницитѣ, управителитѣ на агентскитѣ и подагентскитѣ складове и извършителитѣ на нарушенията, съгласно чл. 9, ал. II, и чл. 20, отъ наредбата-законъ за допълнение на закона за закупуване и износъ на зърнени храни и чл. 13

отъ наредбата-законъ за търговията съ памукъ и памучно семе. Това разпореждане се отнася до всички нарушения, констатирани до 31 декември 1938 г. включително."

Председателстващъ Георги Марковъ: По чл. 21 е направилъ предложение народниятъ представител, г-нъ Ангелъ Риболовъ, което гласи така: (Чете) „Въ чл. 21 да се зачертаятъ думитъ „по размъритъ въ предишния членъ“.

Има думата г-нъ Ангелъ Риболовъ, за да развие предложението си.

Ангелъ Риболовъ (Отъ трибуната). Г-да народни представители! Чл. 21, така както е редактиранъ, е напълно безпредметенъ, тъй като сжщитъ тия глоби на управителитъ на мелницитъ и на агентскитъ складове се обгръщатъ и въ предишния чл. 20. Ето защо, азъ искамъ въ чл. 21 да се премахнатъ думитъ: „по размъритъ въ предишния членъ“, за да може вторитъ и третитъ глоби, които сж наложени на тия хора, да паднатъ, а да останатъ само глобитъ по отношение стопанитъ на мелницитъ и складоветъ.

На времето, когато се е съставялъ законътъ за храноизноса, допустнало се е едно положение, което въ никой другъ законъ не съществува. Въ чл. 9 отъ тоя законъ се казва: (Чете) „За нарушенията, за които се преследва стопанинътъ на мелницата, заедно съ последния, отговаря и управителътъ на мелницата — за глобата еднакво, а за гражданскитъ последици солидарно“. По тоя начинъ допустнала се е една практика нѣколко години подъ редъ да се налага на нѣколко души глоба за едно и сжщо нарушение. Имало е случаи една и сжща глоба да се наложи на 9 души. Самиятъ съдъ при Дирекцията за храноизноса се е чудилъ какъ може да съществува подобно положение. И отъ една и половина години вече този членъ се прилага само спрямо стопанитъ на мелницитъ. За да се премахне тази неправда — да се наказватъ нѣколко души за едно и сжщо нарушение — азъ правя предложение въ чл. 21 да се премахнатъ думитъ: „по размъритъ въ предишния членъ“. Щомъ се премахнатъ тия думи, получава се следниятъ текстъ: (Чете) „Чл. 21. Опрощаватъ се глобитъ по наказателни постановления, издадени или които следва да се издадатъ противъ управителитъ на мелницитъ, управителитъ на агентскитъ и подагентскитъ складове и извършителитъ на нарушенията, съгласно чл. 9, ал. II, и чл. 20 отъ наредбата-законъ за допълнение на закона за закупуване и износъ на зърнени храни и чл. 13 отъ наредбата-законъ за търговията съ памукъ и памучно семе. Това разпореждане се отнася до всички нарушения, констатирани до 31 декември 1938 г. включително“.

Михаилъ Михайловъ: Значи вие искате пълно опрощаване.

Ангелъ Риболовъ: Да, защото едновременно се налага една и сжща глоба и на стопанитъ на заведението, и на директоритъ, и на други. Щомъ тази глоба е наложена веднажъ, втори, трети и четвърти пътъ не бива да се налага. Азъ мисля, че и г-нъ министърътъ на финанситъ нѣма да има нищо противъ, щото втори и трети глоби да не се налагатъ.

Министъръ Добри Божиловъ: Азъ съмъ съгласенъ да не се налага една глоба втори и трети пътъ, но вие искате всичко да се опрости. Вашето предложение, за да отговаря на мисълта, която казахте, трѣбва да бѣде, че една и сжща глоба, наложена на нѣколко лица — ако мелницата е юридическо лице, на председателя на управителния съветъ, на директора и на подуправителя — да се събере единъ пътъ само, а не отъ всички по отдѣлно. А вие искате всичко да се опрости. Това е съвсемъ друго.

Ангелъ Риболовъ: Азъ искамъ да се опрости глобата по отношение директоритъ, магазинеритъ и пр., които чл. 21 засѣга, защото тя е наложена и на стопанина на заведението.

Министъръ Добри Божиловъ: Добре тогава, но да не се опрощава съвършено. Съгласенъ съмъ да се тури една такава бележка — само една глоба да се събере.

Ангелъ Риболовъ: Ако искате, прибавете следното: щомъ като глобата е наложена на притежателя на заведението.

Министъръ Добри Божиловъ: Наложена глоба на нѣколко лица, да се събере само единъ пътъ отъ едно лице. Съ това съмъ съгласенъ.

Ангелъ Риболовъ: Тя е наложена по отдѣлно и еднакво. Това не е солидарно наложена глоба, г-нъ министре. Това е единично наложена глоба.

Министъръ Добри Божиловъ: Вие искате да се опрости всичко, а азъ казвамъ, за да се приложи правилно законътъ, глобата трѣбва да се събере само единъ пътъ.

Ангелъ Риболовъ: Тъкмо туй и азъ искамъ — само единъ пътъ да се събере глобата.

Министъръ Добри Божиловъ: Направете такава предложение, а не да се махнатъ думитъ „по размъритъ въ предишния членъ“, което е съвсемъ друго.

Ангелъ Риболовъ: Тия глоби, които сж наложени на директори, на магазинери и пр., тѣ сж наложени и на стопанитъ на мелницитъ.

Никола Василевъ: За едно и сжщо деяние.

Ангелъ Риболовъ: Да, за едно и сжщо деяние.

Тогава азъ моля, г-нъ министре, да се съгласите въ края на чл. 21 да се добавятъ следнитъ думи: щомъ като глобата е наложена веднажъ на стопанина на заведението.

Председателстващъ Георги Марковъ: Напишете си това ново предложение, за да го гласуваме.

Министъръ Добри Божиловъ: Да се събере глобата единъ пътъ.

Ангелъ Риболовъ: За едно и сжщо нарушение да се плати само една глоба.

Председателстващъ Георги Марковъ: Разбира се, г-нъ министърътъ обясни, че по чл. 21 не може да се взема глоба за едно и сжщо нарушение отъ различни лица. Ще се взема само отъ едно лице. Това се разбира и отъ самия чл. 21.

Ще гласуваме. Които приематъ чл. 21, както се докладва отъ г-нъ докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Стамо Колчевъ: (Чете)

„Глава VII.

Други закони.

Чл. 22. Опрощаватъ се глобитъ, дължими на държавата, общинитъ, училищнитъ настоятелства, фондовитъ, Светия синодъ и подведомственитъ му учреждения, църковнитъ настоятелства, турскитъ училищни настоятелства и други обществени учреждения по разни закони, незасегнати отъ горнитъ разпорѣди на този законъ, съ изключение по закона за съдене и наказание на виновнитъ за народната катастрофа — чл. 4 („Държавенъ вестникъ“, брой 203/1919 г., измѣн. бр. 263/1920 г. и 125/1921 г.), за констатирани до 31 декември 1938 г. включително нарушения и извършени престѣпления до сжщата дата и то както следва:

до 5.000 л. включително 100%;

отъ 5.000 л. до 200.000 л. включително се опрощаватъ напълно първитъ 5.000 л., а отъ остатъка се опрощава 60% при условие 40% отъ сжщия да се заплати до 31 октомври 1939 г. включително.

Дължими суми и глоби, наложени възъ основа на постановления по бюджетитъ на общинитъ и училищнитъ настоятелства, непочиващи на законъ, се заличаватъ служебно.

Когато за нарушението законътъ предвижда да се събератъ въ повече отъ единъ размъръ съответнитъ данъци, налози, такси и берии, събира се само основниятъ размъръ, а останалитъ размѣри се смѣтатъ за глоби и се опрощаватъ по горнитъ правила съ изключение на случанитъ, изброени въ гл. IX.

Опрощаватъ се всички глоби, увеличени и лихви по временната трудова повинностъ за годинитъ отъ 1921 до 1937 г. включително.

Забележка. Единъ нарушителъ може да се ползува отъ опрощаванията по всѣки отдѣленъ актъ, постановление, присѣда и др., съ които е задълженъ, ако общиятъ сборъ на глобитъ по тѣхъ не надминава 200.000 л. Надъ тази сума глобитъ по актоветъ, постановленията, присѣдитъ и др., ако има такива наложени на сжщия нарушителъ, не се опрощаватъ."

Председателстващ Георги Марков: Ще гласуваме. Които приемат чл. 22, както се докладва от г-н докладчика, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Стамо Колчев: (Чете)

„Чл. 23. Опрощават се всички наложени глоби или които ще бъдат наложени, независимо от тяхния размер, за извършени нарушения и престъпления до 31 декември 1938 г. включително по закона за защита на държавата („Държавен вестник“, бр. 240/1924 г., измънение броеве 21 и 278/1925 г.), по закона за ограничение на престъпленията против личната и обществена безопасност („Държавен вестник“, бр. 14/1933 г., допълнение „Държавен вестник“, бр. 69/1933 г.), по наредбата закон за разтуряне на политическите партии („Държавен вестник“ бр. 210/1934 г.), по наредбата-закон за избиране членове на общински съвети и по наредбата-закон за избиране народни представители за обикновено Народно събрание („Държавен вестник“, броеве 11 и 234/1937 г., 3/1938 г., притурка и 20/1938 г., притурка)“.

Председателстващ Георги Марков: По чл. 23 има направени редица предложения. Аз ще дам последователно думата на тези г-да народни представители, които сж ги направили, за да ги развият.

Първото предложение, което е постъпило по чл. 23, е това на народния представител г-н Михаил Михайлов.

Има думата г-н Михаил Михайлов, за да развие предложението си.

Михаил Михайлов: (От трибуната) Г-да народни представители! Аз ще бжда кратък.

Ангел Станков и други: Прочетете предложението си.

Михаил Михайлов: Ще го прочета.

Д-р Кънчо Миланов: Прочетете предложението си по-напред.

Михаил Михайлов: Вие сте от турския край и знате. „Ени кйолеръ гелмишъ ени законъ чекелмишъ“. Ще го прочета, разбира се, щомъ говоря по него. Но понеже любопитството ви е голъмо, ще ви прочета най-напредъ предложението си. (Чете)

„Чл. 23 се измънява така:

Опрощават се глоби, наложени или които ще бъдат наложени, за извършени нарушения и престъпления до 31 декември 1938 г. включително, по закона за защита на държавата („Държавен вестник“, брой 240/924 г., измънение броеве 21 и 278/925 г.), по закона за ограничение на престъпленията против личната и обществена безопасност („Държавен вестник“, брой 14/1933 г., допълнение „Държавен вестник“, брой 69/1933 г.), по наредбата-закон за разтуряне на политическите партии („Държавен вестник“, брой 210/1934 г.), по наредбата-закон за избиране членове на общински съвети и по наредбата-закон за избиране народни представители за обикновено Народно събрание („Държавен вестник“, броеве 11 и 234-1937 г., 3/1938 г., притурка, и 20/1938 г., притурка) и избирателния закон, по правилата, предвидени в предшествувания член.“

За случаите, където в тези закони има предвиден минимум на глоба по-голяма от 5.000 л., глобата се опрощава напълно до размера на тоя минимум, а за остатъка се прилагат правилата, предвидени в чл. 22.

Отъ разпоредбата на настоящия членъ се изключват рецидивистите и подбудителите (чл. 51, п. 1 отъ наказателния закон), а така също и осъдените по чл. 2 отъ закона за защита на държавата създатели и организатори на забранените отъ същия законъ организации, групи или техни поддълени.

Глобата става изискуема въ пълнъ размеръ, ако деецътъ въ срокъ отъ три години следъ опрощаване глобата извърши деяние, наказуемо по законите, предвидени въ алинея първа на настоящия членъ.“

Нйкон отъ лъво: Bravo, bel!

Председателстващ Георги Марков: (Звъни) Моля.

Михаил Михайлов: Това предложение азъ го правя не за да събера гласове на цълня пленумъ. Нищо чудно нъма да има, ако нъкой отъ крайната лъвица изкаже нъкакво недоумство. Искамъ да дамъ само следущето обяснение на тези, които не участваха въ комисията.

При разискванията по принципъ въ комисията азъ, членъ на болшинството, бжхъ, който предложихъ да се включатъ въ този законопроектъ за опрощаване на глоби и глобитъ, наложени за политически престъпления. Обаче въ комисията се даде такава редакция, каквато съвършено не отговаряше на вида и характера на предложението, което азъ направихъ въ началото. Създаде се тази малка ирония на съдбата, че азъ, който предложихъ това разширение на опрощаването, ще тръбва сега да защитавамъ неговото ограничение.

Преди всичко, дълженъ съмъ да подчертая, че съ настоящия законопроектъ не се дава никаква амнистия. Назоваването на законопроекта „законопроектъ за фискална амнистия“, за честта и юридическата подготовка на тези, които опериратъ съ него, ще тръбва да престане. Защото, г-да, това не е амнистия. Амнистията не само е всеопрощаване, както едно време Стоянъ Михайловски го е казалъ въ този пленумъ, а и едно заличаване на престъпленията. Съ настоящия законопроектъ не се върши никакво заличаване на престъпленията. Вие виждате, че опрощаването на глобитъ е пълно или процентно. Процентното опрощаване става съ условие, ако остатъкътъ бжде заплатенъ до 1 ноември 1939 г. Следователно заличаване на извършените нарушения не става. Това обяснение нарочно го дадохъ, за да се разбере и да подчертая, че нито правителството, което внася този законопроектъ, нито болшинството отъ Народното събрание, което гласува този законопроектъ на първо четене, не е мислило чрезъ него да прави какъвто и да е политически актъ, да дава амнистия комуто и да било. Този законопроектъ се внесе, първо, защото по нашите фискални закони сж предвидени несъответни на нарушенията пръкомърно високи глоби; второ, защото левътъ поскупна, и следователно, съ сегашните парични наказания се налагатъ наказания въ по-тежъкъ размеръ отъ онзи, който законодателятъ е ималъ предвидъ, когато ги е предвиждалъ; и, трето, защото самата икономическа криза задръсти събирането на тези глоби и фискътъ, и държавата рискува да търси нови помъщения за затвори, за да може да приведе въ изпълнение законите, да запази престижа на законите.

Обаче да се дава амнистия — извинявайте ме, че се потретвамъ — такава мисълъ не е имало. Амнистията на политическите престъпления не може да има дотогава, докогато още не сж създадени у насъ такива обективни условия, които да направятъ излишно прилагането на наказателните норми на респективните закони. Дотогава, докогато намиращите се въ разстроено здраве шабове на бившите политически партии искатъ да поддържатъ и прилагатъ въ политиката закона на Бахметиевъ за консервиране на живи организми чрезъ замръзване (Смъхъ), дотогава, безспорно, за една амнистия политическа не може да се мисли. Но това не значи, че ние не тръбва да обръщаме внимание на ония резултати отъ прилагането на закона, които предизвикатъ конфликтъ съ чувството на справедливост. Касае се за онзи пешки, за онзи обикновени добри хора, за работниците въ работилниците, за земеделците въ земеделските стопанства, които ставатъ жертва на професионалните нарушители на цитираните въ този членъ закони, които хора, разпропагандирани, понеже сж напани, сж се повлкъли по ума имъ и сж извършили нъкое обикновено престъпление, каквото е напр. членуването въ не легални организации или пъкъ държането и разпространяването на не легална литература. Ето, на тези въ същностъ невинни хора, азъ смътамъ, че ще тръбва да имъ се налагатъ наказанията.

Азъ смътамъ, че правителството е достатъчно силно, че то се чувствува твърде здраво на своите позиции и не мисли, че тия, които живеятъ подъ гнета на наказателните престъпления, иматъ нужда да бъдатъ още сплашвани, защото редътъ въ страната е достатъчно здравъ.

Затова именно азъ предложихъ това допълнение на законопроекта, което фактически включва почти всички глоби за обикновени престъпления по цитираните закони. Глобитъ по тия закони, безспорно, сж пръкомърно високи, но въ всички случаи почти, най-малко въ 90%, съдилищата сж прилагали винаги минимума глоба, предвидена въ закона.

Христо Мирски: Обратното.

Михаил Михайлов: Затова именно предвиждаме, че ако минимумътъ глоба е по-голямъ отъ 5.000 л., опрощава се напълно предвидения въ закона минимумъ. Отъ този членъ, разбира се, не могатъ да не бъдатъ изключени подбудителите, организаторите и рецидивистите, за които е станало професия вършенето на престъпления по тия закони. (Ржкоплъскания отъ дъсно и центъра)

Председателстваващ Георги Марковъ: Има думата народният представител г-нъ Димитъръ Гичевъ.

Димитъръ Гичевъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Чл. 23 отъ законопроекта за опрощаване на глоби и пр. има своята история, която, смѣтамъ, че нѣма да отбѣгне да влѣзе въ историята на XXIV-то обикновено Народно събрание. Чл. 23 такъвъ, какъвто го имаме въ отпечатания докладъ на финансовата комисия, не съществува въ първоначалния проектъ. Въ единъ предварителенъ законопроектъ на Министерството на финансите бѣше предвидено да се опростятъ и глобитъ, наложени по така нареченитъ политически закони. Впоследствие, обаче, се каза, че Министерскиятъ съветъ е намѣрилъ, че такава едно опрощаване на глобитъ на осѣденитъ по политическитъ закони не следва и не трѣбва да се даде.

Г-да народни представители! Народното събрание съ пълно единодушие гласува всичкитъ членове на тоя законопроектъ до чл. 23, защото е убедено, че наистина е необходимо нѣщо да се направи, за да бѣде облекчена и успокоена една голѣма маса, близо милионъ души, отъ българскитъ данъкоплатци, претоварена съ всевъзможни глоби било по постановления, било по присѣди. Но щомъ сме щедри спрямо всички ония нарушители, които съ до нѣсѣли щета на фиска, които съ нѣщо сж увредили нѣкое обществено благо, защо се смѣта, че въ сегашно време ще бѣде опасно за българската държава, за единението на българския народъ, ако въ тия опрощавания на глобитъ бѣдатъ включени и тия хора, на които сж наложени глоби по политическитъ закони? Много интересно би било да чуемъ мотивитъ за това.

Азъ смѣтамъ, г-да народни представители, че ако ние у себе си намѣрихме сила и мораленъ куражъ да опростимъ на контрабандиститъ, които не сж платили за нѣкои стоки мито въ митницитъ, да опростимъ на ония, които сж правили нарушения на закона за гербовия налогъ, на закона за акцизитъ и на други закони, ние трѣбва да намѣримъ у себе си сили, за да опростимъ и на ония, които сж осѣдени на години затворъ и на глоби отъ 50 до 300 хиляди лева за престѣпления, извършени преди 2 години по време на общинскитъ избори, и то престѣпления въ кавички. Не вѣрвамъ да има другаде на земното кълбо държава — а нѣтъ българската история нѣма подобно нѣщо — където да е наказванъ на двойни и тройни наказания — на затворъ, отъ една страна, на лишаване отъ граждански и политически права отъ друга, и на глоба минимумъ отъ 50.000 л. отъ трета страна — единъ гражданинъ само заради това, че въ едни избори, въ знакъ на протестъ противъ сѣществуващия тогава политически режимъ, решилъ да гласува съ бѣла бюлетина или съ лозунгъ.

Иванъ Воденичарски: Вие имъ давахте отъ тукъ сигналитъ.

Димитъръ Гичевъ: На извършилитъ престѣпление по закона за произвеждане на общинскитъ избори, законъ самъ по себе си престѣпенъ, ние сега ще трѣбва да кажемъ, че не може да се даде опрощаване, защото престѣплението имъ има политически характеръ.

Йосифъ Разсукановъ: Дава имъ се опрощаване. Както на всички се дава опрощаване, така и на тѣхъ се дава.

Димитъръ Гичевъ: Вие знаете, че по закона за разтуряне на партийно-политическитъ организации на маса свѣтъ тежатъ наказания за най-невинни проявления — за писмо до свои приятели, или за среща въ нѣкоя кръчма, за среща въ приятелска къща. Всички тия хора бѣха подвѣждани и осѣждани по закона за разтуряне на политическитъ организации на тъмниченъ затворъ, на лишаване отъ права и имъ се налагаха глоби стотици хиляди лева. Защо, г-да народни представители, тия глоби да не бѣдатъ опростени? Или вие смѣтате, че днешнитъ времена ще ви позволятъ лука да подчертаете, че вие, които отъ цѣла година говорите тукъ за помирение, сега съ едно партизанско озлобление, ...

Нѣкои отъ дѣсно и центъра: Ей-й-й!

Димитъръ Гичевъ: ... съ едно чувство на мѣстъ не можете да простите на тия, които не мислятъ като васъ? (Рѣкоплетскания отъ дѣво)

Иванъ Воденичарски: Всички глобени сж поставени наравно. Не имамъ съ озлобление.

Председателстваващ Георги Марковъ: (Звъни)

Димитъръ Гичевъ: Тежко и горко на тая държава, ако въ сѣдбоносни времена, като днешнитъ, вие така се отнасяте съ българскитъ граждани.

Михаилъ Михайловъ: Какъ Ви е тѣрпѣла тая държава като министъръ?

Димитъръ Гичевъ: И мене е тѣрпѣла, както тѣрпи и Васъ.

Стойчо Топаловъ: (Къмъ Михаилъ Михайловъ) Всички партии изредихте — и радикалитъ, и Сговора, и други — а сега сте противъ партиитъ! Не Ви е срамъ!

Председателстваващ Георги Марковъ: (Звъни)

Димитъръ Гичевъ: Г-да народни представители! Вие, даме, наистина, колко много сж далечъ вашитъ думи отъ вашитъ дѣла. Вие искате примирие, единение на българскитъ граждани. Азъ ви питамъ: имало ли е по-важенъ моментъ отъ днешния въ историята на българския народъ не, но въ историята на всички народи, особено на малкитъ балкански народи, застрашени въ своята политическа независимостъ, когато това помирение, това единение, това по-братимяване да е било по-необходимо, по-падежащо, отколкото днесъ? Турете ржката на сърцето си и кажете: ...

Нѣкои отъ дѣсно и центъра: Бре, бре, бре!

Димитъръ Гичевъ: ... по тоя пътъ ли ще постигнете вие това помирение, това единение, това по-братимяване, като на всичко онова, което се нарича вулгаренъ престѣпникъ, на всичко онова, което се нарича нарушителъ, на законитъ, вие сте готови съ щедра ржка да дадете 100% опрощаване на глобитъ, а на тия, които съ нищо не сж оцетили държавата и които иматъ само една вина — че сж искали да останатъ вѣрни на своитъ политически убеждения, че сж искали да добиятъ една възможностъ, гарантирана имъ отъ основния законъ, конституцията, да използватъ своитъ убеждения — на тия хора, жертва на противоконституционни закони, за които всички подчертаватъ, че трѣбва да иматъ времененъ, преходенъ характеръ и поради това трѣбва да бѣдатъ премахнати, да не ний опрощавате глобитъ?

Михаилъ Михайловъ: Вие имъ давахте нареждане да гласуватъ съ лозунги. (Пререкания между Стойчо Топаловъ и Михаилъ Михайловъ)

Димитъръ Гичевъ: Вие искате преследването на тия невинни жертви на изключителнитъ закони да продължи.

Г-да народни представители! Когато законитъ предвиждатъ изключителни наказания за невинни престѣпления, какъвто е това да заявишъ своята политическа вѣра, когато тия закони преследватъ политическата доблестъ, а насърчаватъ политическото мародерство, политическата безхарактерностъ, политическия гъзобояджилъкъ, вие искате сега на тия хора да имъ кажете: За васъ милостъ нѣма; ако вие бѣхте контрабандисти, ако вие бѣхте нарушителни на всички други закони, вие щѣхте да бѣдете подъ нашия грижи; но понеже вие не пожелахте да се приобщите къмъ режима, ние ще ви гонимъ дотогава, докогато можемъ да ви гонимъ, докогато имаме сила да ви гонимъ, безъ да държимъ смѣтка за голѣмитъ интереси, за много по-голѣмитъ интереси, които днесъ всички трѣбва да имаме предвидъ, когато разрешаваме въпроси като настоящия.

Г-да народни представители! Когато се говори за опрощаване на глоби по закона за защита на държавата, по закона за разтуряне на партийно-политическитъ организации, по наредбата-законъ за произвеждане на изборитъ, това съвсемъ не значи, че вие давате политическа амнистия. Азъ зная, че малцина отъ васъ биха се издигнали въ настоящия моментъ до тамъ, че да бѣдатъ годни на единъ такъвъ голѣмъ държавнически актъ. Защото, наистина, амнистия могатъ да дадатъ хора, които знаятъ какво е държава, които разбиратъ, какво значи национално единение, какво значи да се тури край на борби и раздори, следъ като се признава, че България въ последнитъ години изживѣла едни ненормални времена, едни събития, които я бѣха довели до ржка на пропастьта и съ които трѣбва да се ликвидира чрезъ едно було, чрезъ една забрана, чрезъ една политическа амнистия. Но ако вие не сте узрѣли още за нея, не отъ милостъ къмъ жертвитъ на изключителнитъ закони, а отъ милостъ къмъ България, която има нужда отъ всички свои синове, трѣбва да разберете поне това, че опрощаването на глобата не е политическа амнистия. Когато опрощавате глобата, затворътъ си остава, лишаването отъ

граждански и политически права си остава, санкцията, ако утре се повтори престъплението, отново да се излежи и помилването наказание, остава. Отъ васъ се иска само опрощаване на паричното наказание, какъто вие давате по всички други престъпления, да го дадете и за тоя родъ престъпления, които сѫ най-невинни, които сѫ най-безопасни, както за държавния устѣн, така и за фиска на държавата. Г-нъ финансовият министър не може да каже, че благодарение на това, че нѣкой гласувалъ сѫ бѣла бюлетина или че нѣкой е издалъ нѣкое партийно окръжно, постъпниения въ държавната хазна сѫ намаляли така, както намаляватъ, когато се извърши контрабанда, когато не се обгерибаат документи, когато има начети на отчетници и пр.

Но вие казвате: опрощаваме до 5.000 л. — оттамъ нагоре не може. (Възражения отъ дѣсно и центъра)

Никола Контевъ: Не сте разбрали предложението.

Димитъръ Гичевъ: Много добре разбирамъ азъ предложението.

Никола Контевъ: Какъ го разбирате, като говорите така?

Димитъръ Гичевъ: Азъ искамъ да се убедите, че при всичкитѣ тия условности, при всичкитѣ тия „ако, ако, ако“, фактически установлението на този членъ, така както е редактиранъ, нѣма почти никого да засегне. Питамъ въ азъ: отново ли ще трѣбва съдилищата да се произнасятъ дали тоя, на когото е наложена глоба, е билъ организаторъ, е билъ инициаторъ, е билъ подбудителъ, за да може на единъ да бѣде опростена глобата, а на другъ да остане да тежи? Тия, които ще говорятъ следъ менъ, ще иматъ случай да изнесатъ много подробности, много трагични случаи, каквито и азъ знамъ. Напр., беденъ селянинъ отъ с. Дабрене, Карловско, мой другаръ, ми пише писмо, лично, предназначено за публична агитация. Това писмо минава презъ черния кабинетъ на пощата, тамъ го фотографираатъ, изпращатъ го въ сѣда и сѣдѣтъ осжда този селянинъ за проявена партийно-политическа дейностъ на една година и 15 дни затворъ и 50.000 л. глоба. Е добре, г-да народни представители, сега вие му опрощавате 5.000 л., ами останалитѣ 45.000 л.? По закона за разтуряне на партийно-политическитѣ организации минимумътъ е 300 л. По закона за общинскитѣ избори е отъ 50—300 хиляди лева, но по закона за разтуряне на партийно-политическитѣ организации е показанъ само максимумътъ. Когато нѣма минимумъ, трѣбва да се разбира, че минимумътъ е 300 л. По тоя начинъ вие не давате абсолютно никакво опрощаване.

Председателствуващъ Георги Марковъ: (Звъни)

Димитъръ Гичевъ: Затова, г-да народни представители, независимо отъ това, дали сте седнали тукъ въ дѣсно или сте седнали въ лѣво, държейки за престижа, за силата, за прерогативитѣ на настоящето Народно събрание, вие ще трѣбва да приемете редакцията на тоя членъ, дадена отъ финансовата комисиия, одобрена сѫ гласовѣтъ на нейнитѣ членове, отъ които само двама сѫ отъ опозицията, а всички други сѫ просвѣтени хора отъ тази страна (Сочи въ дѣсно), които имаха ясно схващане за това какъвъ може да бѣде положителниятъ ефектъ отъ тоя членъ, ако той бѣде добре обмисленъ, и какъвъ може да бѣде отрицателниятъ ефектъ, ако въ него вложите мѣстъ партийна, елементъ на прѣследване, на гонене. Затова именно членовѣтъ на финансовата комисиия приеха тази редакция на чл. 23, която е отпечатана въ доклада ѝ и за измѣненнето на която, сега, подъ натиска на известни срѣди, се прави предложение, за да бѣде разпорѣждането на чл. 23 не само оскатено и ограничено, но фактически и унищожено.

Председателствуващъ Георги Марковъ: Г-нъ Гичевъ! Времето Ви изтече.

Димитъръ Гичевъ: За честта на финансовата комисиия, която е частъ отъ Народното събрание, и за да изпълните дълга си спрямо българския народъ, спрямо голѣмитѣ негови маси, независимо отъ приобщени и неприобщени, азъ ви моля, г-да народни представители, да намѣрите куражъ да гласувате за приетата отъ финансовата комисиия редакция на чл. 23, за да се даде лѣтно опрощаване на глобитъ по така нареченитѣ политически закони. (Ржкоплѣскания отъ лѣво)

Председателствуващъ Георги Марковъ: Има думата народниятъ представителъ г-нъ Дойко Петковъ.

Дойко Петковъ (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Азъ искамъ да вървамъ, че не е трудно за Народноото събрание да гласува текста на чл. 23 така, както се предлага отъ финансовата комисиия. Азъ правя настоятеленъ човѣшки апелъ къмъ всички г-да народни представители, независимо отъ това на кое мѣсто сѫ седнали, а моля така също и г-да министритѣ, да се проникнатъ отъ съображенията, които ще изложа и които бѣха съображения на самата комисиия и изцѣло сподѣлени отъ г-нъ министъра на финанситѣ. Искамъ да вървамъ, че той даде, безъ вдигане на ржка, своя гласъ за текста на чл. 23, който е представенъ днесъ, като такъвъ, изходящъ отъ финансовата комисиия.

Министъръ Добри Божиловъ: Моля Ви да кажете истината!

Дойко Петковъ: Г-нъ министре! Азъ смѣтамъ, че казвамъ истината.

Министъръ Добри Божиловъ: Азъ Ви казахъ въ финансовата комисиия какво е решението на Министерския съветъ. Попитаха ме: „Забранявате ли на комисиията да направи промѣна?“ Казахъ: не мога да ви забраня. Това е истината.

Дойко Петковъ: Моля Ви се! Г-да народни представители! Когато е въпросъ за истината, азъ прѣвъ се прекланямъ предъ нея и засвидетелствувамъ, че фактически е вѣрно това, което казва г-нъ министъръ Божиловъ, но също така е вѣрно и това, че г-нъ Божиловъ не каза, следъ като се гласува и прие отъ комисиията текстътъ на чл. 23, че е противъ.

Министъръ Добри Божиловъ: Какво искате, г-нъ Петковъ? Да оттегля законопроекта ли? Това не мога да направя и нѣма да го направя.

Дойко Петковъ: Г-да народни представители! Отъ времето, когато се извършиха престъпленията по така пареченитѣ политически закони, до днесъ е извършена една основна еволюция въ общественото мнение у насъ, една значителна бихъ казалъ, основна промѣна на нѣщата. Следователно, днесъ ние трѣбва да приемемъ, че сме предъ една ситуация съвършено различна отъ онази, при която се възбуждаха дѣлата по тѣзи закони и по които дѣла се издаваха присѣдитѣ сѫ добавѣното наказание, за което става дума днесъ — глобитъ. Който отъ г-да народнитѣ представители не желае да държи смѣтка за тази промѣна, азъ смѣтамъ, че той нѣма да бѣде обективенъ сѣдня на законоположението, което се съдържа въ предложението отъ комисиията текстъ.

Вѣрно е, г-да народни представители, че въ комисиията, докато бѣхъ тамъ, не се изнесоха дори съображения въ полза на този текстъ, който бѣше гласуванъ отъ комисиията. Искамъ да вървамъ, че този текстъ, отъ една страна, отговаря на съвѣстѣта на българския правникъ, сѣдня, адвокатъ, юристъ въобще, и, отъ друга страна, е въ пълно съгласие съ правното чувство, формирало се напоследъкъ въ българския народъ. Азъ мисля, че тѣзи гласове, които ще се дадатъ въ полза на измѣненнето, което предлага колегата Михайловъ, ще бждатъ гласове, които ще поставятъ онѣзи, които ще ги дадатъ, въ конфликтъ съ правното чувство и съвѣстѣта на българския гражданинъ. (Ржкоплѣскания отъ лѣво)

Г-да народни представители! За какви престъпления собствено се касае? Касае се за престъпления, извършени — азъ моля това да се вземе предвидъ — отъ политически идеализъмъ. Това не бива да се пропуска отъ никого отъ насъ. Отъ политически идеализъмъ сѫ извършени престъпленията, за които става дума, въ моменти различни отъ днешнитѣ и затова тѣ трѣбва да намѣрятъ днесъ въ Народното събрание по-друга преценка отъ оная, която имъ бѣ дадена при извршването имъ.

На второ мѣсто, г-да народни представители, моля ви да не изпускате изъ предвидъ, че сѫ били сѣдени хора поради това, че сѫ проявили въ даденъ моментъ осветената за всѣки гражданинъ, ще кажа за всѣки човѣкъ, свобода на съвѣстѣта. Ако турите ржка на сърдцето си и се абстрахирате отъ всички други съображения, ще признаете, че когато се касае до свободата на съвѣстѣта, всички снисхождения трѣбва да бждатъ дадени на онѣзи, които искрено сѫ чули нейния гласъ, поели сѫ всичкитѣ рискове, обрѣкли сѫ се на всичкитѣ строгости на наказа-

нията, предвидени от закона, но сж казали: „Оставаме върни на съвѣстѣта си, ще следваме нейния гласъ даже и да страдаме. Г-да народни представители! Тѣзи български граждани заслужаватъ, споредъ менъ, адмиралция, или най-малкото заслужаватъ вашето снѣзхождѣние.

Не се съмнявамъ, че мнозина отъ васъ, които ще вдигнатъ рѣка и ще гласуватъ за предложението на г-нъ Михайловъ, ще сторятъ това по съвѣстъ, обаче искамъ да вървамъ, че голѣмата частъ отъ васъ тукъ (Сочивъ дѣсно) и тамъ (Сочи въ лѣво) ще гласувате противъ предложението на колегата Мишо Михайловъ.

Г-да народни представители! Ако въ комисията, чрезъ вашитѣ представители тамъ, вие намѣрихте нравственъ куражъ да гласувате опрощаване на наложенитѣ глоби на контрабандисти, на хора, извършили престѣпления по користъ, присвоили било държавно, общинско или обществено благо, нима нѣма да намѣрите сега по-голѣмъ нравственъ куражъ да гласувате опрощаване на допълнителното наказание на онѣзи, които сж извършили престѣпление, както казахъ, отъ идеализмъ?

Чуйте, моля ви се, още едно съображение къмъ онѣзи, които ще се развѣягъ тукъ предъ васъ.

Въ наредбата-законъ за опрощаване и намалѣване наказания по случай раждането на Престолонаследника, отъ м. юний 1937 г., само по една случайностъ, азъ искамъ да вървамъ по едно недоглеждане, се опрости главното наказание, тѣмничния затворъ до 3 години, а не се опрости глобитѣ, и сждилищата изпаднаха въ затруднение, считайки, че сѣ трѣбвало непременно да се опрости и глобата, когато се опрощава главното наказание — лишаването отъ свобода. Азъ смѣтамъ, г-да народни представители, че когато се премахва главното наказание, лишаването отъ свобода, автоматически — това е юридическо правило, ми се струва, което може да намѣри сериозни поддържници — трѣбва да падне и допълнителното наказание, защото падне ли главното наказание, допълнителното, субсидиарното не може да има вече никакъв резонъ на сѣществувание. Азъ апелирамъ къмъ колежитѣ правници въ това Народно събрание да помислятъ върху това правило и да дадатъ гласа си, слушайки своята правна съвѣстъ.

Отъ дѣсно: Ясно е.

Дойко Петковъ: Г-да народни представители! Бѣше внесено отъ колегата Василъ Чобановъ законодателно предложение за измѣнение на наредбата-законъ за опрощаване и намалѣване наказания по случай раждането на престолонаследника, което не видѣ бѣлъ свѣтъ тукъ. Е добре, минаха много месеци и днесъ това предложение може да бѣде гласувано, като останемъ върни на текста на чл. 23, който е приетъ отъ комисията.

Председателстващъ Георги Марковъ: Времето Ви изтича, г-нъ Петковъ. Заклучете.

Дойко Петковъ: Свършвамъ. — Въ Франция на 30 ноември миналата година се извърши политическо престѣпление съ така наречената политическа стачка. Г-да министри! Моля ви се, обърнете внимание, особено въ днешния моментъ, и вземете примѣръ отъ това, което направиха тамъ. Вече има повече отъ месецъ откакто французката камара гласува така наречената гресе amnistie и всички онѣзи, които трѣбваше да бѣдатъ сждени и осждени, сж вече вънъ отъ всѣква опасностъ. Години сж се изминали откакъ сж извършени тѣзи престѣпления у насъ, и днесъ вие още се сжипите да дадете амнистия за тѣхъ.

Председателстващъ Георги Марковъ: Заклучете, г-нъ Петковъ.

Дойко Петковъ: На свършване, г-да народни представители, азъ питамъ: можете ли вие, които сте съ човѣшки сърдѣца, когато предстоятъ великденски празници, ...

Отъ дѣсно: Е-е-е!

Дойко Петковъ: ... когато съ хиляди хора очикватъ актъ на християнско благоволение, на Християнско опрощение, когато българската държава е по-силна отъ всичкитѣ заплашвания, които могатъ, като спектакль, да се явяватъ предъ васъ, да бѣдете тѣй корави, тѣй жестоко сърдечни и да гласувате за предложението на г-нъ Мишо Михайловъ? Не, г-да народни представители. Вие ще бѣдете обвинени съ основание, че ставате жертва на чувството на мѣстъ, когато искате онѣзи, които 5, 10 и повече години

сж стояли въ затворитѣ, сега предъ Великденъ тѣхнитѣ семейства да видятъ отворени вратитѣ на хабанитѣ и главитѣ на тѣзи семейства да влизатъ въ затворитѣ, безъ никакво държавническо, обществено, човѣшко оправдание (Рѣкоплѣскания отъ лѣво)

Председателстващъ Георги Марковъ: Има думата народниятъ представитель г-нъ Христо Мирски.

Христо Мирски: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Разглеждаме сега единъ членъ отъ законопроекта, който стана причина, щото миналото заседание да свърши въ 5¼ ч., за да може да бѣде организирано болшинството на нова сѣтка и да изрази своето мнение чрезъ устата на уважаемия представитель на това болшинство г-нъ Мишо Михайловъ, като ни представи той днесъ нова редакция на този членъ, различна отъ оная, която бѣше приета въ комисията. Уважаемиятъ г-нъ Мишо Михайловъ изрази тукъ предъ насъ становището на болшинството и, покрай другото, каза, че правителството е достатъчно силно, за да нѣма нужда да прибѣгва до каквито и да било крайни мѣрки. Тази констатация е доста важна и отъ нея трѣбва да си вземе актъ народното представителство, което се намира тукъ, въ тая свещена сграда. Ако правителството е толкова силно, че може да се справи съ всички положения, каква нужда налага то да прибѣгва и запредѣлъ къмъ такива крайни мѣрки, които въ нашата страча могатъ да будятъ само озлобление, да раздвижватъ страсти, да създаватъ негодувание? Недейте забравя, г-да народни представители, че се намираме въ бурни времена, че сме застрашени като държава. И когато такъвъ моментъ преживява българскиятъ народъ, налага се у всички насъ да има единомдушие, да има сплотеностъ, за да можемъ всички въ върховния моментъ, като една воля, като една сила, да изпълнимъ нашия дългъ на български граждани. (Рѣкоплѣскания отъ лѣво) Ако се постѣпва по този начинъ, г-да народни представители, да се прибѣгва до крути мѣрки, които създаватъ озлобление — а озлоблението винаги ражда желание за отмѣщение — желаното единство никога нѣма да го имаме.

Преди всичко, азъ не бихъ приелъ дори и оная редакция на чл. 23, която се предлага отъ комисията, защото смѣтамъ, че тя не е съгласна съ постановленията на конституцията. И действително, законопроектътъ, който се внесе, будѣше едно недоумение: мотивитѣ говорѣха за амнистия, а съдържанието бѣше друго. Разчепка се този въпросъ и стана едно смѣшение. Амнистия и помилване — това сж две различни работи по нашата конституция. Споредъ чл. 105 отъ конституцията, ние, като народни представители, можемъ да се занимаваме съ опрощаване само на берии и данѣци, които сж станали несѣбираеми. По чл. 14 отъ конституцията, правото на помилване, каквото се визира въ този законопроектъ, не е наше право, на народното представителство. По чл. 15 отъ конституцията, народното представителство има право да се занимава само съ амнистия на престѣпления. Справете се съ тѣзи текстове отъ конституцията и ще видите, че това е така. И въ миналото ние не сме се занимавали съ опрощаване на глоби чрезъ законъ, а сме си служили съ законъ за амнистия, и то тогава, когато нуждитѣ сж били такива, че сж налагали да се прибѣгне къмъ такъвъ законъ. А къмъ такъвъ законъ се прибѣгва всѣкога, когато правителството се почувствува силно; когато почувствува, че извънреднитѣ мѣрки трѣбва да се премахнатъ, когато почувствува, че е настѣпило времето за омилотворение и спокойствие въ страната. И сега, когато се заявява отъ представитель на болшинството и когато това заявление на този представитель отъ болшинството представлява мнението на Министерския съветъ, че правителството е силно, не би трѣбвало да се прибѣгва къмъ този начинъ на законодателстване.

Г-да народни представители! Както казахъ азъ, не съмъ съгласенъ дори съ този текстъ на чл. 23, който е представенъ отъ комисията, и предлагамъ друга редакция, която е съгласна съ текста на чл. 15 отъ конституцията. Не трѣбва да се казва, че се опрощаватъ всички наложени глоби или които ще бѣдатъ наложени, независимо отъ тѣхния размѣръ, за извършени нарушения и престѣпления, както е казано въ доклада на комисията, а текстътъ трѣбва да бѣде така: „Амнистиратъ се всички, които сж извършили престѣпления и нарушения до 31 декември 1938 г. включително“ и пр. — следва текстътъ въ законопроекта. Само по този начинъ текстътъ ще бѣде съгласуванъ съ конституцията и само по този начинъ въ нашата страна може да настѣпи истинско омилотворение, за което и вие,

и ние се боримъ въ тѣзи трудни времена, които преживява държавата. (Ръкоплѣскания отъ лѣво)

Председателствуващъ Георги Марковъ: Има думата народниятъ представителъ г-нъ Парашкевъ Забуновъ.

Парашкевъ Забуновъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Текстътъ на чл. 23 отъ законопроекта възбуди най-голямъ интересъ всрѣдъ народното представителство, защото, така както е редактиранъ, иде да излъкува една голяма болка, една голяма рана, създадена отъ нашия политически животъ.

Не за пръвъ пътъ българскиятъ Парламентъ се занимава съ опрощаване наказания за политически престѣпления. Ако разгледаме законодателната дейность на Парламента, ще видимъ, че още въ 1881 г. българскиятъ Парламентъ е далъ амнистия на всички политически престѣпления и че отъ тогава до сега сж дадени много други амнистии. Така напр., отъ 14 августъ 1914 г. до 13 февруарий 1926 г. сж дадени 16 амнистии. Защо? Защото трѣбваше да се заличатъ всички последици отъ изострения политически животъ въ нашето минало, които последици не сж престанали да съществуватъ дори и сега, когато политическиятъ партии сж премахнати. Тѣзи последици не се дължатъ на друго, а на това, че въ народа има хора, които търсятъ една по-голяма социална справедливостъ. Именно тия мотиви сж легнали въ основата на всички закони за амнистия, които сж дадени за политически престѣпления. Затова се налага една по-голяма щедростъ на българския Парламентъ въ днешния моментъ, да опрости наказанията на онѣзи, които не сж извършили престѣпления по общитъ закони въ страната, а иматъ само това прегрѣшене, че сж се борили за една по-голяма социална справедливостъ и затова сж понесли санкциитъ на съответнитъ закони, които, по моето схващане, както и по схващането на всички, сж много строги. Вие знаете, че всички тия закони, които сж цитирани въ чл. 23 отъ законопроекта, предвиждатъ не само голѣми наказания затворъ, но и колосални глоби. Най-малката глоба, г. г. народни представители, е 5.000 л. по закона за надзора върху печата. А по другитъ закони най-малката глоба е 50.000 л. Кого ще облекчимъ съ този текстъ, който се предлага отъ г. Мишо Михайловъ, когато нѣма нито едно политическо престѣпление да носи наказание глоба до 5.000 л.? Както казахъ, най-малката глоба по политическиятъ закони започва отъ 5.000 л. нагоре. Защо е този парадоксъ, да казваме, че опрощаваме глоби за политически престѣпления, а въ сжщностъ, когато дойде да се прилага законътъ, опрощаването нѣма да засегне нито една такава глоба?

Г-да народни представители! Азъ смѣтамъ, че днесъ, когато желаемъ да прѣтлимъ ония политически страсти, които сж бошували въ миналото, трѣбва да взематъ поука отъ най-реакционния режимъ у насъ, презъ времето на Сговора, когато се дадохъ най-много политически амнистии. Тогава не само се опростиха всичкитъ наказания, но дори се заличиха и гражданскитъ последици отъ политическитъ престѣпления. А днесъ ние сме взели да споримъ за едни глоби, като всички други последици си оставятъ въ сила. Азъ смѣтамъ, че вмѣсто да се влага такава голяма жаръ въ тѣзи спорове, трѣбва да бждемъ малко по-великодушни къмъ тия, които сж прегрѣшили въ нашия политически животъ. Това сж хора млади, които сж се провинили, поради своя младежки идеализъмъ. Излѣзли отъ нашитъ училища съ своитъ разбираня за повече социална справедливостъ въ нашия общественъ животъ, тѣ сж попаднали подъ ударитъ на тия закони и сж понесли строгитъ наказания, които сж предвидени за тѣхъ.

Преди нѣколко дена азъ видѣхъ делегация отъ такива младежи, дошли въ Народното събрание да молятъ за милостъ, защото сж хора безъ всѣкакво материално състояние, а сж глобени съ по 50-100-150 хиляди лева. Дори има случаи, когато на такива политически престѣпници сж палгани глоби до единъ и половина милиона лева. Кой може да плати единъ и половина милиона лева? Този, който се е борилъ за повече социална справедливостъ, той е човѣкъ безъ всѣкакво материално състояние, тоза е човѣкъ, който е искалъ да му се даде хлѣбъ, да му се даде свобода, каквато се предвижда въ нашата конституция и затова е наказанъ така жестоко. Много отъ тѣзи хора сж се разкаяли за своитъ постѣпки. Обърнете се назадъ къмъ политическото минало на много наши известни политически дейци и вие ще видите, че

тѣ сж минали презъ тази школа. Въ своитъ младежески години тѣ сж се борили за повече справедливостъ, а сега сж станали най-добри български граждани и патриоти. Искамъ да кажа, че много отъ тѣзи младежи, ако сж сгрѣшили въ миналото и сж получили строгото наказание на закона, сега сж се разкаяли за своитъ постѣпки. Защо ще ги държимъ още подъ тази депресия, всѣки денъ да мислятъ, какъ да заобиколятъ законитъ, за да не платятъ глобитъ, които имъ сж наложени като на политически престѣпници? Тия младежи, г-да, които изкарватъ своята прехрана съ разни занятия, сж принудени да работятъ подъ чужди фирми и дори данѣнитъ си да не плащатъ на държавата, защото иначе ще трѣбва да бждатъ ударени съ плащането на тѣзи глоби, които имъ сж наложени така жестоко. Азъ смѣтамъ, че ние трѣбва да възпитае въ единъ по-добъръ духъ тия български граждани, тия младежи, които сж грядущето поколение на нашата държава, на нашата нация, да ги научимъ да бждатъ добри граждани, да не заобикалятъ законитъ, да вървятъ по правия пътъ, да плащатъ редовно данѣнитъ си, като държавата сега се покаже достатъчно щедра и имъ опрости глобитъ за ония престѣпления, които тѣ сж извършили въ своитъ младежески години.

Г-да народни представители! Азъ смѣтамъ, че нѣма да направимъ никаква грѣшка, нѣма да направимъ никакво нарушение на съответнитъ закони, ако всички народни представители въ това Народно събрание намѣримъ достатъчно сили въ себе си да заличимъ всички последици отъ политическитъ наказания, които сж наложени, както ви казахъ, въ едно бурно политическо минало. Особено сега, въ тия времена, които преживяваме, намъ ни се налага да бждемъ всички сплотени въ едно. Чета въ вестникитъ, че въ Югославия се проектира амнистия за всички политически престѣпления. Защо Югославия прави това? Защото иска да приобщи цѣлия югославянски народъ къмъ неговата държава, защото и Югославия преживява тежки времена. Не преживяваме ли и ние тежки дни, г-да народни представители, въ настоящия моментъ и не трѣбва ли да заличимъ всички последици отъ политическото минало и да кажемъ на всички български граждани, че тѣ трѣбва да приобщатъ усилията си къмъ българската държава, че тѣ трѣбва да бждатъ добри българи и да не смѣтатъ, че държавната власть преследва ония български граждани, които сж се провинили като политически дейци и сж се провинили спрямо съществуващитъ закони? Азъ смѣтамъ, че трѣбва да бждемъ по-великодушни и да заличимъ наказанията на тия млади българи, за да ги приобщимъ къмъ държавата, та утре, когато бждатъ повикани да защитаватъ отечеството, да бждатъ добри българи и самоотвержено да изпълнятъ своя дългъ.

Азъ поддържамъ предложението на г-нъ Мирски, който каза, че текстътъ на чл. 23 отъ законопроекта, както е редактиранъ отъ финансовата комисия, би трѣбвало да се разшири, за да се заличатъ всички последици отъ политическитъ престѣпления, като се даде амнистия не само за глобитъ, но и за другото наказание — затвора. (Ръкоплѣскания отъ лѣво)

Председателствуващъ Георги Марковъ: Има думата народниятъ представителъ г-нъ Василь Чобановъ.

Василь Чобановъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Азъ бихъ искалъ съ най-подобрани думи прѣдъ васъ, особено прѣдъ мнозинството, да пристѣпимъ къмъ моята задача, задача на човѣкъ, който преследва нѣщо реално: да остане чл. 23, както се предлага отъ комисията. Азъ не искамъ да се повтарятъ ония сцени, които ставатъ, когато заговоримъ за едно друго отношение къмъ политическитъ престѣпници. Въ тая сграда има хора, които, щомъ заговоримъ за политически престѣпници, се чувствуватъ засегнати и почватъ да проявяватъ своитъ чувства, вмѣсто своя разумъ на държавници, каквито трѣбва да бждатъ.

Г-да народни представители! Когато презъ комисията миѣ единъ законопроектъ и тя вземе своитъ решения по него, въ пленума решенията на комисията се измѣняватъ само въ изключителни случаи. Така е било поне въ повечето случаи. И азъ очаквахъ, че тукъ въ пленума нѣма да има споръ по чл. 23, но неочаквано прѣди нѣколко дни, когато се вотираше законопроектътъ на второ четене, като дойдохме до чл. 20, стана нѣщо необичайно въ тази зала. Чувахъ се още прѣди да дойдемъ до чл. 20, че прѣвителството, като че ли е недоволно отъ тая редакция на чл. 23, която е приела комисията, и поиска да

бъде преустановено заседанието, за да се дисциплинира единият вид мнозинството, което проявявало една дезорганизация. Азъ искамъ всичко това да не бъде истина. Азъ искамъ въ този моментъ мнозинството да докаже, че това не е истина, защото мнозинството изказа своето мнение въ самата комисия, която въ 3/4 не, а въ 4/5 отъ своя съставъ е еманация на мнозинството. Мнозинството въ комисията реши въпроса предварително. Днесъ, обаче, азъ съмъ малко разочарованъ. Азъ виждамъ, че онова, което се приказваше преди няколко дни, е истина. Намъри се единъ нашъ колега — допускамъ, че това е негово убеждение — който дойде на това мѣсто и внесе едно предложение, което напълно отрича, онова, което е решила комисията.

Г-да народни представители! Азъ се лаская отъ надеждата, че следъ като се изнесоха отъ това мѣсто толкова везки аргументи и съображения, че трѣбва да остане чл. 23, както го е приела комисията, вне единодушно, или въ голѣмо подавялюще мнозинство ще трѣбва да решимъ да остане чл. 23 така, както е предложень отъ комисията, и да бъде отхвърлено направеното предложение отъ г-нъ Михайловъ. Защо?

Къмъ аргументитѣ, които тукъ се изнесоха, азъ не мога да кажа нищо повече, обаче, рискувамъ да повтора пѣкко отъ тѣхъ. Г-да народни представители! Не си ли давате смѣтка, въ какво тежко време живѣемъ, време пълно съ неизвестности, когато, бихъ казалъ, дори независимостта и съществуването на самата държава сѫ поставени въ пълна неизвестностъ? Когато такива голѣми събития се разиграватъ въ Европа и въ свѣта, неужели това е най-важниятъ въпросъ, по който трѣбва да споримъ сега — дали да остане чл. 23 както е предложень отъ комисията, който членъ дава една малка амнистия, дава единъ поводъ да бъдемъ единни, да бъдемъ цѣлостни като народъ, да бъдемъ сплотени? Ще трѣбва ли въ този моментъ отново пакъ да развихримъ нашитѣ страсти на разединение, на вражда и омраза?

Дойко Петковъ: Който си прави илюзия, че ще постигнатъ тия глоби въ държавното съкровище, той е на погрѣшенъ пътъ.

Председателстващъ Георги Марковъ: (Звъни) Моля, г-нъ Петковъ!

Дойко Петковъ: Г-нъ министре на финанситѣ, отговорете на въпроса: правите ли си илюзия, че ще постигнатъ тия глоби въ държавното съкровище?

Василь Чобановъ: Г-да народни представители! Нѣма нищо естествено въ това, че въ единъ законъ за фискална амнистия се вмѣква и тази материя. Азъ бихъ желалъ правителството да ни сезира съ единъ законъ за пълна политическа амнистия, (Пререкания) но понеже това не става, най-сетне иска въ този законъ за фискална амнистия да намѣри отражение отъ малко-малко това народно искане за една малка, много малка политическа амнистия. Това не е дори политическа амнистия, това е едно опрощаване на глоби по политически дѣла.

Г-да народни представители! Човѣкъ трѣбва да има малко съобразителността и погледа на обикновения гражданинъ — нѣма нужда да бъде човѣкъ юристъ — за да разбере тия нѣща, които сѫ толкова прости. Осмѣжда се, да кажемъ, единъ младежъ на 3 години строгъ тъмниченъ затворъ. По силата на наредбата-законъ за освобождаване отъ изтѣрпяване на наказание за престѣпни дѣния, извършени до 16 юни 1937 г., или така наречената Царска милость, младежътъ излиза вънъ отъ затвора, но остава да дължи глоба отъ 150—200 хиляди лева. Кажете, има ли по-голямъ абсурдъ отъ това? Съ това Царската милость, която се даде по случай раждането на престолонаследника, се обезсилва. Тя нѣма да има цена, щомъ останатъ глобитѣ. И правъ бѣше моятъ приятелъ г-нъ Дойко Петковъ, като ви каза, че трѣбва да приемете глобитѣ, които сѫ допълнително наказание, да се опростятъ, щомъ опрощавате главното наказание — затвора.

Г-да народни представители! Разбира се, и дума не може да става, че въ държавната хазна ще постигнатъ суми отъ глобитѣ, наложени на тия, които сѫ осѣдени по закона за защита на държавата. Това е абсурдъ. Тежко и горко на тая държава, която ще иска да пълни каситѣ си отъ глоби, наложени по политически дѣла. Азъ не зная министъръ на финанситѣ въ свѣта, който да си прави бюджета възъ основа на глобитѣ по политически дѣла.

Петко Стояновъ: И който опрощава фискалнитѣ мародьори!

Василь Чобановъ: Азъ уважавамъ г-нъ министъръ Божиловъ, както не съмъ уважавалъ досега никой министъръ на финанситѣ, но нека да кажа, че азъ се почувдихъ, когато чухъ отъ него, че той не билъ далъ съгласието си въ комисията, когато миналъ чл. 23, че той тамъ мълчалъ! Вие тогава противопоставихте ли се, г-нъ министре? Не се противопоставихте. Е добре, не чувствувате ли, че Ви се прави блатъ, когато се прави това предложение?

Петко Стояновъ: За единението на българитѣ е нужно фискалнитѣ мародьори да бъдатъ амнистирани!

Василь Чобановъ: Г-да народни представители! Азъ разбирамъ деликатното положение на г-нъ министъръ Божиловъ. Той въ комисията е мълчалъ, не се е противопоставилъ, което значи, че е билъ съгласенъ. А комисията е съставена, слава Богу, отъ членове на мнозинството, тя е една еманация на мнозинството. Понеже въ правителството е имало — какъ да кажа — едно нежелание или противодействие да мине чл. 23 въ тая редакция, мнозинството, което е приело въ комисията чл. 23, днесъ се дезавуира съ предложението, което се прави за изменението на тази редакция. Вие, мнозинството, сте изложени, а не ние, опозицията. Ако вие, г-да народни представители, искате да не бъдете изложени по този начинъ при приемането на закона за фискалната амнистия, недейте гласува това предложение.

Най-накрая азъ ви моля пакъ всички да гласуваме чл. 23, както е приетъ отъ комисията. И бъдете увѣрени, отъ това нѣма да загубите, а ще спечелите. Не опозицията ще спечели, ще спечелите вие, ще спечели България. Моля ви, г-да народни представители, да не гласувате предложението на колежата Михайловъ. (Ржкопѣскания отъ лѣво)

Председателстващъ Георги Марковъ: Има думата народниятъ представителъ г-нъ Стефанъ Цановъ.

Стефанъ Цановъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Подчерта се отъ мнозина, и по много начини, голѣмото значение на настоящия законопроектъ. И действително, той дойде следъ редица години на ненормаленъ икономически и политически животъ да чисти — не бихъ намѣрилъ по-подходящъ изразъ — изоставениятъ Авгиевъ оборъ, и неговата роля вървамъ, че ще бъде благоприятна. Така гледахъ досега на този законопроектъ. И ме страшно много изненадва обстоятелството, че вмѣсто да се разширява обсегътъ на законопроекта, защото не само нашата вътрешна конюнктура, но и свѣтовната налага това, ние пристѣпваме къмъ стѣсняване на онова, което бѣ обещалъ Парламентътъ да даде.

Действително амнистията не сѫ за препорѣчване. Обстоятелството, че се даватъ много амнистии, говори за нѣщо нездравъ. Но какво да правимъ, когато нашата печална действителностъ е такава. Покойниятъ Геннадиевъ казваше: „Правя хубавъ централенъ затворъ, защото, може би, и азъ ще лежа въ него“. Кимонъ Георгиевъ направи „Св. Анастасия“ затворъ и следъ това той отиде пръвъ въ него. Печална българска действителностъ! Сѣдимъ, и следъ това по законитѣ, по които сѣдимъ, сѣдятъ и насъ. Сѣщото бѣше и следъ 19 май. Издадохъ се смъртни присѣди срещу нѣкакви нарушители на реда и противодържавни елементи, а после по сѣщитѣ закони бѣха сѣдени и авторитѣ на 19 май. Това ненормално положение, действително, налага на управника и на законодателя малко съ по-широко сърдце да действуватъ, когато се слага такъвъ въпросъ на разглеждане и разрешаване.

Г-да народни представители! Азъ сиѣгамъ, че е чудно, наистина, когато по цѣлия свѣтъ се разиграватъ сѣдбоносни събития и следъ като си дадохме още въ началото дума, че ще нормализираме положението, вмѣсто да премахнемъ изключителнитѣ закони, ние не смѣемъ да спасимъ тѣхнитѣ жертви. Има много хора, осѣдени по закона за защита на държавата. Азъ сиѣгамъ, че мнозина отъ васъ, не само отъ тукъ (Сочи на лѣво), но и отъ тукъ (Сочи на дѣсно) въ своитѣ предизборни агитации сѫ казвали, че ще положатъ усилия, изключителнитѣ закони да бъдатъ премахнати. Мнозина отъ васъ — отъ лѣво и дѣсно — по време на общинскитѣ избори разнасяха лозунги. Ако трѣбва, ще ви кажа имена на депу-

тати отъ болшинството. Днесъ, обаче, тѣ не сѫ подседими, защото сѫ депутати; а тѣхнитѣ другари, които сѫ имъ повѣрвали и сѫ взели отъ тѣхъ лозунгитѣ да ги разпространяватъ, се съдятъ и семействата имъ се разсипватъ. Това е, действително, нѣщо подло и печално, и не бива да се остави.

И азъ ви моля, г-да народни представители, когато сами виждате, какво е положението; когато сами чувствувате, че съ тия закони България напредъ нѣма да върви; че не само трѣбва да има опрощаване на глобитѣ, но се налага да има и пълна политическа амнистия, защото утре ще сѫ необходими усиления на цѣлия български народъ за разрешаване на голѣмитѣ въпроси, които стоятъ предъ него, да направимъ поне това — да опростимъ всички глоби по изключителнитѣ закони. Защото глобитѣ сѫ най-тежкото нѣщо, г-нѣ министри. По-леко е да осѣдите човѣкъ на затворъ, по-леко е да го убие, отколкото да убие те цѣлото му семейство, като го разсипите материално и като оставите жената и децата му на улицата. (Ржкоплѣскания отъ лѣво)

Зная, че не може да става въпросъ за кандалдисване, но бихъ ви молилъ да не става и въпросъ на зайнатиаване, защото инатѣтъ нѣма да помогне. Единъ колега каза тукъ, че даже въ Югославия се давала амнистия за македонцитѣ, а тукъ не имъ се дава. И нѣщо друго: нѣкой отъ сътрудницитѣ на деветнадесетомайцитѣ сѫ и днесъ голѣми, когато тѣхнитѣ шефове, ония, въ които се кѣлѣха и презъ чистото дѣло — 19 май — получиха своето политическо крѣщение, сѫ въ затвора! Това е ненормално и подло нѣщо. То трѣбва да бѣде премахнато. И азъ, вдигайки гласъ за опрощаване на глобитѣ и приемане на чл. 23 така, както е редактиранъ отъ комисията, същевременно издигамъ гласъ за пълна политическа амнистия и премахване на изключителнитѣ закони — нѣщо, съ което ще изпълнимъ дългѣтъ си и ще можемъ да се похвалимъ предъ българския народъ. (Продължителни ржкоплѣскания отъ лѣво)

Председателствуващъ Георги Марковъ: Има думата народниятъ представителъ г-нъ Йорданъ Русевъ.

Йорданъ Русевъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Азъ съмъ последниятъ ораторъ по въпроса и може би, ще бѣда най-краткиятъ. Азъ се смѣтамъ задълженъ да кажа две думи за ония, които сѫ осѣдени по изключителнитѣ закони.

Презъ обиколката, която ние направихме между нашитѣ избиратели, когато бѣхме пуснати въ ваканция, азъ намѣрихъ въ с. Пелишатъ и въ с. Згладьовецъ, Плевенска околия, клетки и бедни сиромаси, които току-що бѣха излѣзли отъ затвора, лежали по 4 години, осѣдени по закона за защита на държавата, върху чиито плещи лежатъ глоби отъ 120.000 до 300.000 л. Тия нещастници, осѣдени въ миналото по закона за защита на държавата, днесъ нѣматъ хлѣбъ да ядатъ и сѫ се писали бедни въ списѣцитѣ на общината, за да могатъ да получатъ жито или брашно отъ общината, за да се изхранятъ. Въ тѣхната присѣда е казано, че паричната глоба, ако не се плати, ще бѣде замѣнена съ 6-месеченъ затворъ. И, ако нѣкой е излѣзълъ, по силата на царската милостъ, отъ затвора, следъ като е лежалъ четири години, сега отново ще трѣбва да го хвърлятъ въ затвора! А той и безъ това нѣма хлѣбъ да яде, децата му сѫ голи и боси и семейството му трѣбва да събира волни помощи отъ махалата, за да бѣдатъ купени обуша и дрехи на децата. Осѣдениятъ ще трѣбва да излежи още 6 месеци затворъ за 120.000 л. глоба!

Г-да народни представители! Това е единъ държавнически въпросъ. Азъ, който съмъ единъ отъ най-младитѣ тукъ, влизамъ въ положението на тия нещастници, осѣдени по закона за защита на държавата, защото сѫ на моята възраст. Човѣкъ на младостъ живѣе съ други разбирания, съ други кумири, съ други възжеления, съ други душевни и морални качества, съ разбирания за братство и вѣчна справедливостъ. Мнозина отъ тия млади хора, които сѫ осѣдени, се увлѣкоха по тия идеи още отъ ученическата скамейка и станаха сторонници на комунистическата партия. Обаче трѣбваше да минатъ борби — както и азъ съмъ се борилъ — за да имъ се докаже, че въ България е невъзможно установяване на интернационаленъ политически и стопански животъ. Днесъ тѣ дойдоха да признаятъ, че тая тѣхна позиция за стопанско и политическо устройство е невъзможна у насъ. Обаче, върху тѣхнитѣ плещи днесъ лежатъ съ стотици хиляди лева глоби, които тѣ не могатъ по никакъ начинъ да пла-

тятъ на българската държава. Тѣ не могатъ да намѣрятъ срѣдства да преживяватъ и да покриватъ най-елементарнитѣ си задължения къмъ държавата и общество, а камо ли да платятъ стотици хиляди лева.

Ако ние по чл. 11 опрощаваме за нарушения по закона за митницитѣ глоби за хиляди левове, макаръ съзнателно да е нарушаванъ законътъ. . . .

Министъръ Добри Божиловъ: Само до 10.000 л.

Йорданъ Русевъ: А останалитѣ опрощавате 60%.

Министъръ Добри Божиловъ: Нѣма такава нѣщо по закона за митницитѣ.

Йорданъ Русевъ: Но въ чл. 14 за нарушения по закона за гербовия налогъ се правятъ опрощения на глоби. Ако на културни хора, които сѫ извършили престѣпление по закона за гербовия налогъ по недоглеждане, а не отъ политически фанатизъмъ, се опрощаватъ глоби по чл. 14; ако по чл. 22 се опрощаватъ глоби, защо по чл. 23 да не опростимъ глобитѣ на тия, които сѫ били увлѣчени на времето по една политическа идеология? Тия глоби възлизатъ на стотици хиляди левове. Законътъ за защита на държавата бѣше прокаранъ презъ режима на политическитѣ партии. Всички политически партии, които идваха на власт, си служеха съ него, за да мачкатъ разбунтуваната маса или тия, които не сѫ съ тѣхъ. Той е единъ инструментъ на политическитѣ партии, особено вие, другари и колеги отъ мнозинството, имате повелителния дългъ да залчите тия следи отъ мрачното и черно минало и ако не друго, да опростите поне глобитѣ по закона за защита на държавата.

Следователно, като се приобщавамъ къмъ всички преждеговоривши, че голѣмитѣ глоби, възлизащи на стотици хиляди левове, наложени по закона за защита на държавата и по закона за разтуряне на политическитѣ партии, сѫ абсолютно несъбираеми, защото хората, отъ които се искатъ тия глоби, нѣма какво да ядатъ, азъ ви моля, въ знакъ на едно великодушие, на едно братско отнасяне къмъ тия наши братя, съселани и комшини отъ села и градове, да издигнемъ нашата душа по-високо и да имъ опростимъ глобитѣ, за да се почувствуватъ равни и братя съ всички въ тая държава. Това ще бѣде истински държавнически актъ. (Ржкоплѣскания отъ лѣво)

Председателствуващъ Георги Марковъ: Има думата народниятъ представителъ г-нъ Илия Радевъ.

Илия Радевъ: Г-нъ Председателю! Понеже се изказаха вече 8 души по тая членъ, правя предложение за прекращение на дебатитѣ.

Председателствуващъ Георги Марковъ: Има предложение да се прекратятъ дебатитѣ по чл. 23.

Моля, ония г-да народни представители, които приематъ това предложение за прекратяване на дебатитѣ, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство. Събранието приема.

Г-да! Ще пристѣпимъ къмъ гласуване.

Преди това, обаче, трѣбва да съобща на народното представителство, че е постѣпило предложение за поименно гласуване, подписано отъ народнитѣ представители г-да Димитъръ Търкаляновъ, Стойно Славовъ, Еню Поповъ, Недѣлко Атанасовъ, Димитъръ Кусевъ и др. Ще го гласуваме.

Когато г-да народни представители присматъ това предложение за поименно гласуване на чл. 23, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство. Събранието не приема.

Ще пристѣпимъ къмъ гласуване на направенитѣ предложения.

Азъ ще прочета още веднажъ предложението на г-нъ Михаилъ Михайловъ, за да може да го чуе цѣлото Народно събрание.

Стойчо Топаловъ: Трѣбва да се гласува предложението на комисията.

Председателствуващъ Георги Марковъ: Комисията има печатанъ докладъ, който се прочете. — Г. Михайловъ предлага чл. 23 да добие следната редакция (Чете)

„Чл. 23. Опрощаватъ се глоби, наложени или които ще бѣдатъ наложени за извършени нарушения и престѣпления до 31 декемврий 1938 г. включително, по закона за защита на държавата („Държавенъ вестникъ“, брой 240—1924 г.), измѣнение (броеве 21 и 278/1925 г.), по закона за ограничаване на престѣпленията противъ личната и обще-

ствена безопасност („Държавен вестник“, брой 14 — 1933 г., допълнен „Държавен вестник“, брой 69—1933 г.), по наредбата-закон за разтуряне на политическия партия („Държавен вестник“, брой 210—1934 г.), по наредбата-закон за избиране членове на общински съвети и по наредбата-закон за избиране народни представители за обикновеното Народно събрание („Държавен вестник“, броеве 11 и 234—1937 г., 3—1938 г., притурка и 20/1938 г. притурка) и избирателния закон, по правилата, предвидени в предшествувания член.

За случаят, където в тези закони има предвиден минимум на глоба по-голяма от 5.000 лв., глобата се опрощава напълно до размер на тоя минимум, а за остатъка се прилагат правилата, предвидени в чл. 22.

От разпоредбата на настоящия член се изключват рецидивистите и подбудителите (чл. 51, п. 1 от наказателния закон), а така също и осъдените по чл. 2 от закона за защита на държавата създатели и организатори на забранените от същия закон организации, групи или техни поддължени.

Глобата става изискуема в пълен размер, ако децата в срок от три години след опрощаване глобата извърши деяние, наказуемо по законите, предвидени в алинея първа на настоящия член.

Тя от г-да народните представители, които приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Постъпило е предложение от народния представител г-н Христо Мирски, което гласи: (Чете) „Амнистията се всички, които са извършили нарушения и престъпления до 31 декември 1938 г. включително“, и по нататък да следва текстът, който току що приехме.

Който г-да народни представители са съгласни с това предложение на народния представител г-н Христо Мирски, моля, да вдигнат ръка. Малцинство, Събранието не приема.

Значи, чл. 23 добива редакцията, предложена от народния представител г-н Михаил Михайлов, която се гласува.

Докладчикъ Стамо Колчевъ: (Чете)

„Глава VIII.

Неиздължения

Чл. 24. Опрощават се неиздълженията, (главница и лихви), които не произхождат от липси или злоупотреби, за извършени нарушения до 31 декември 1938 г. включително, за които са издадени или ще бъдат издадени постановления от министъра на финансите, при съд и решения на съдилищата в връзка с ревизионни актове, съставени по закона за финансовата инспекция, по закона за Върховната и областните съветни палати и по закона за бюджета, отчетността и предприятията или решения на съветните палати и специалния съд при Върховната съветна палата, които неиздължения се дължат на държавата, общините, училищните настоятелства, фондовете, Светия синод и подведомствените му учреждения, църковните настоятелства, турските училища, настоятелства и други обществени учреждения, независимо от техния размер.

Г-да народни представители! От комисията беше приета една забележка, съгласно на г-н министъра на финансите, която по погрешка не е напечатана. Тя е следната: (Чете)

„Забележка. Опрощаванията по този член се извършват мотивирано от министъра на финансите, или Съветните палати (Специалния съд при Върховната съветна палата), в зависимост от това, кой е издал постановлението или решението. По присъдите и решенията на съдилищата се произнася министърът на финансите.

Решенията по характера на неиздължението не подлежат на обжалване. Те са окончателни.“

Председателстващъ Георги Марковъ: Ще гласуваме. Който г-да народни представители приемат чл. 24, както се докладва, заедно с забележката, която се прочете от г-н докладчика и която е приета от комисията, съгласно на г-н министъра на финансите, но по погрешка не е напечатана, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Стамо Колчевъ: (Чете)

„Чл. 25. Освобождават се гаранциите без да се изискват необходимите документи за освобождаването на всички отчетници, уволнени от служба до 31 декември 1924 г. включително, ако върху гаранциите им няма наложени запори или възбрани.“

Председателстващъ Георги Марковъ: Който г-да народни представители приемат чл. 25, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Стамо Колчевъ: (Чете)

„Чл. 26. Освобождават се от отговорност отчетници получили аванси до 31 декември 1933 г. включително по платежни заповеди, за които аванси те са изпратили документи при опис на съответните учреждения за оправдаване, но тия документи са загубени.“

Председателстващъ Георги Марковъ: Който г-да народни представители приемат чл. 26, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Има думата г-н Петко Стояновъ, който иска да направи едно предложение за нов член, между чл. 26 и чл. 27.

Петко Стояновъ: (От трибуната) Г-да народни представители! Още при първото четене на законопроекта, а сетне и в комисията, аз си позволих да обърна вашето внимание върху една категория длъжници към държавното съкровище. Това са ония, които са осъдени за престъпления по наказателния закон, но които са излежали своето наказание и сега, след като са излежали своето наказание, оказва се, че не са в състояние да платят онова, на което те са осъдени, защото са доказано бедни хора. Когато правих тога предложението, и сега, когато отново вземам инициативата да го направя при второто четене на законопроекта, имам предвид следните обстоятелства.

Г-да народни представители! Касае се тук за хора, които действително са извършили престъпление, но които, като са извършили престъплението и са изтърпели наказанието, което наказателният закон им е наложил, след това са документи, които законите изискват, а именно съ свидетелства за бедност, които са им надлежно издадени от общинските управления, са доказали, че не са в състояние да платят наложените им глоби.

Аз ви моля, г-да народни представители, да ме разберете, и специално вие, (Сочи въ дясно) които гласувахте новия текст на чл. 23. Моето предложение няма за цел да промени новия текст на чл. 23. Аз имам предвид ония, които са наказани по наказателния закон, а не по специалните закони, които са крими бедни — ако не си платят, подлежат на екзекуция, всичко, което изработват, веднага може да им бъде взето от държавата — и на които остава един изход: отново да крадат, отново да злоупотребяват, отново да фалшифицират. Ето защо, за да бъдат избавени тия хора от тоя кошмар и за да им се даде възможност да се поправят окончателно, да влязат в реда на порядъчните хора, аз правя предложението, което гласи така: (Чете) „Опрощават се длъжимите суми на държавата от лица, осъдени по наказателния закон, доказано бедни“.

Председателстващъ Георги Марковъ: Г-н Петко Стояновъ прави предложение, след чл. 26 да се тури нов член, който да има следното съдържание: „Опрощават се длъжимите суми на държавата от лица, осъдени по наказателния закон, доказано бедни“.

Който г-да народни представители приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Малцинство, Събранието не приема.

Докладчикъ Стамо Колчевъ: (Чете)

„Глава IX.

Такси, берни и др. суми

Чл. 27. Опрощават се длъжимите на държавата до 31 декември 1938 г. включително суми от такси: за лъкуване на бедно болни в държавните и общинските

лѣчебни заведения, за водно право, за канално право, за бентово право и за измѣрване, както следва:

до 1.000 лева включително 100%;

отъ 1.000 л. до 10.000 л. включително се опрощаватъ 60%, ако се заплати 40% до 31 октомврий 1939 г. включително.

Къмъ третата алинея по наше предложение, одобрено отъ г-нъ министра на финансите, се добавя следниятъ текстъ: (Чете) „А длъжното водно право отъ малките воденици (караджейки), които плащатъ такова до 300 л. включително годишно, се опрощава напълно“.

Има още една забележка къмъ чл. 27, предложена отъ народния представител г-нъ Стоянъ Димовъ и одобрена отъ г-нъ министра на финансите, въ смисълъ: (Чете) „Лица, които дължатъ такси: водно, измѣрно и бентово право и право за измѣрване, обаче сѣ действували, освенъ отъ свое име, но и отъ името и за смѣтка на други лица — глобата се разпредѣля възъ основа на общинско удостоверение, или такова, издадено отъ отдѣлението за водитѣ, пропорционално между лицата, за смѣтка на които е действувало обложено лице и опрощението се извършва на глава, съобразно разпореджанията на настоящия членъ“.

Председателствувашъ Георги Марковъ: Освенъ измѣненията по чл. 27, които г-нъ докладчикътъ докладва, има направени още нѣколко предложения отъ нѣкои г-да народни представители, на които ще дамъ думата последователно, за да ги развиятъ.

Има думата народниятъ представител г-нъ Минчо Драндаревски.

Минчо Драндаревски: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Азъ ви моля да приемете една нова алинея къмъ чл. 27 отъ настоящия законопроектъ съ следното съдържание: (Чете) „Следъ чл. 27 се прибавя нова алинея: Опрощаватъ се всички задължения, произлизащи отъ присъдени въ полза на държавата сѣдебни и дѣловодни разноси за дѣла, водени по признато право на бедностъ“.

Касае се да се опростятъ ония сѣдебни и дѣловодни разноси, които се дължатъ отъ лица, които сѣ водили дѣла по бедностъ. Знаете много добре, че има хора, които, имайки известни вземания — едни отъ аргатлъкъ, други отъ другъ видъ работа — сѣ водили дѣла за тия свои вземания, които въ края на краищата тѣ сѣ загубили и сѣ осъдени отъ съдилищата да заплатятъ сѣдебни и дѣловодни разноси. Шомъ по тоя законопроектъ за опрощаване на глоби, шомъ въ тая тѣ наречена фискална амнистия ние включихме лица, които сѣ състоятелни, още по-голямо морално оправдание ще намѣри приемането на тая нова алинея къмъ чл. 27. Сѣ нея ще се даде възможностъ на беднитъ хора, които и безъ друго сѣ имали нещастieto да останатъ безъ всякакви сръдства, да се освободятъ отъ плащането на едно, бихъ казалъ, несправедливо задължение, а именно на сѣдебнитъ и дѣловоднитъ разноси по дѣлата, които тѣ сѣ водили по признато право на бедностъ, но които дѣла по една или друга причина тѣ сѣ загубили. Моля ви да се съгласите съ тѣй предложената нова алинея къмъ чл. 27, за да може и тия бедняци да се облекчатъ. Смѣтамъ, че това е морално и справедливо и нѣма да хвърли Богъ знае колко пари, затуй защото не сѣ много тия хора, които сѣ водили дѣла по бедностъ.

Председателствувашъ Георги Марковъ: Има думата народниятъ представител г-нъ Христо Мирски.

Христо Мирски: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Този членъ, така както е редактиранъ, буди едно недоумение, поради което трѣбва да претърпи известна корекция. Въ него се казва следното: (Чете) „Опрощаватъ се длъжимитъ на държавата до 31 декемврий 1938 г. включително суми отъ такси: за лѣкуване на бедно болни въ държавнитъ и общинскитъ лѣчебни заведения и пр.“. До закона отъ 1929 г. бедно болнитъ се лѣкуваха безплатно за смѣтка на общинитъ. По бюджета на държавата отъ 1932/1933 г. бедно болнитъ се лѣкуваха въ държавнитъ, окръжнитъ и общински лѣчебни заведения безплатно, срещу издадени отъ респективнитъ общини свидетелства за бедностъ. Това постановление остава въ сила, докато не бѣде отменено съ законъ. Въ бюджета за 1933/1934 г., чл. 71 — по измѣнението на чл. 188, ал. III, отъ закона за народното здраве е казано: „Беднитъ болни се лѣкуватъ отъ държавни и общински

лѣчебни заведения безплатно, срещу издадени отъ надлежитъ общини свидетелства за бедностъ. Издаването на свидетелства за беднитъ следва по норми за материалното състояние, опредѣлени отъ Министерството на вътрешнитъ работи и народното здраве“.

Така, както е редакцията на чл. 27, шомъ е казано, че се опрощаватъ длъжимитъ на държавата такси за лѣкуване на бедно болни, създава се една неяснотъ въ смисълъ, че се употребява една излишна дума „бедно болни“. Трѣбва да се каже само за болнитъ, защото „бедно болнитъ“, по силата на цитираниятъ отъ мене законъ, се лѣкуватъ безплатно, тѣ не плащатъ нищо.

Министъръ Добри Божиловъ: Плащатъ една частъ.

Христо Мирски: Ако плащатъ една частъ, по кой законъ плащатъ? Азъ ви цитирахъ всички закони, които сѣ въ сила сега, по силата на които именно бедно болнитъ не плащатъ нищо. Ако ли пъкъ трѣбва да остане тази дума, въ такъвъ случай би трѣбало да се допълни съ друга нѣкоя бележка — по кой начинъ се установява, че тѣ сѣ бедно болни: дали по закона, който е предложѣлъ да се издаватъ тия свидетелства отъ общинитъ, възъ основа на данни, които общинитъ намѣрятъ за добре да събератъ, за да признаятъ едно лице за бедно, споредъ мѣстнитъ условия, или пъкъ по нормитъ, които сѣ опредѣлени отъ наредбитъ, издадени отъ Министерството на вътрешнитъ работи и народното здраве.

Азъ мисля, че за да има по-голяма справедливостъ, трѣбва да се възприеме другото, което е като обща норма за цѣла България, а именно материалното състояние и доходитъ да се опредѣлятъ споредъ нормитъ, които сѣ изработени отъ Министерството на вътрешнитъ работи.

И затуй азъ предлагамъ, ако въ чл. 27 остане думата „бедно болни“ — тѣй като се касае за опрощаване на суми не въ момента, когато се иска да бѣдатъ опростени, а когато законътъ влѣзѣ въ сила — да се прибави следната забележка: (Чете) „Бедно болнитъ установяватъ състоянието си съ общинско удостоверение, съгласно нормитъ за материалното състояние, опредѣлени отъ Министерството на вътрешнитъ работи и народното здраве“.

Министъръ Добри Божиловъ: Съгласенъ съмъ да се приеме забележката, предложена отъ г-нъ Мирски.

Д-ръ Петъръ Кюсековъ: Да остане думата „бедно болни“.

Христо Мирски: Ще остане.

Председателствувашъ Георги Марковъ: Има думата народниятъ представител г-нъ Недѣлко Атанасовъ.

Недѣлко Атанасовъ: (Отъ трибуната) Има да помоля г-да народнитъ представители за следното: (Чете) „Къмъ чл. 27 да се прибави нова алинея въ смисълъ: Опрощаватъ се всички наложени сѣдебни и дѣловодни разноси, присъдени по дѣлата по наредбата-законъ, за ликвидирани на имуществата на разтуренитъ партийно-политически организации. („Държавенъ вѣстникъ“, брой 210 отъ 14 декемврий 1934 г.)“

Г-да народни представители! Следъ като се издаде наредбата-законъ за разтуряне на партийно-политическитъ организации, логическа последица бѣше новата наредбата-законъ за изземване имуществата на партийно-политическитъ организации. И ако законътъ за разтуряне на партийнитъ бѣше ясенъ, стриктенъ, категориченъ, въ наредбата-законъ за ликвидирани на партийнитъ имуществата се даде възможностъ за едно тълкувание и подсеждане на лицата, които, имали имуществени отношения съ партийно-политическитъ организации. Нѣмаше да повдигамъ този въпросъ тѣкъ, ако по-рано въ едно отъ заседанията на Народното събрание ние не загубихме два часа за дебати по поводъ прошения на частни лица, базирани се на чл. 8 отъ наредбата-законъ за разтуряне на партийно-политическитъ организации, който казва, че лицата, които иматъ срещу разтуренитъ партийно-политически организации каквито и да било вземания, установени съ безспорни доказателства, могатъ въ продължение на три месеца отъ влизането на закона въ сила да подадатъ искания по надлежния редъ.

И много невинни, добродушни хора помислиха, че държавата ще бѣде добра да признае тѣхнитъ вземания отъ партийтѣ, безъ обаче да се схване, че въ следващия чл. 9 на сѣщата наредбата-законъ се казва: считатъ се безспорни по смисѣла на тоя законъ само ония вземания или задъл-

жения, установени съ писмени доказателства, завършени по нотариален ред, и съ съдебни решения.

Г-да народни представители! Вие всички знаете партийния живот, защото и най-младият от вас се е числял в партия. Знаете, имуществата на партията как се уреждаха. Партията не бяха юридически лица. Партията си купуваха имотите на името на отделни лица, техни членове. Отделните техни членове вземаха под наем печатници и ги експлоатираха. Работниците, които работеха в тях печатници, обаче, не знаеха, че ще има такава наредба-закон, за да могат, когато влизат да работят в такова заведение, предварително да си направят съ собствеността на това заведение нотариално завършен договор. Тъй не знаеха предварително, че трябва да имат завършени нотариално документи.

От всичко това е ясно, че бившият министър на финансите, който е правил този закон, е турил постановлението, за да не бъдат зачетени интересите на частните лица, които са имали отношение с партийно-политическите организации. Много ясно е, защо е било поставено това постановление. И ако се попитаме право, искрено, сърдечно, този чл. 9 социален ли е или е антисоциален, един ще бъде отговорът. Така бяха подведени много наивни лица, които имаха отношения с партията, да заведат дълга и бяха натрупани от съдебни разноски, мита и берии по няколко десетки хиляди лева.

Г-да народни представители! Аз имам кураж да ви помоля да се съгласите да се приеме това мое предложение. Съ него ние ще освободим и прощатарната комисия и Народното събрание, да се занимават с такива случаи, които може да бъдат десетки, да не кажа стотици.

Моля и г-н министърът на финансите да се съгласи с това мое предложение.

Председателстващ Георги Марков: Ще пристъпим към гласуване на направените предложения.

Г-да народни представители! Докладчикът, съгласен е на г-н министъра. Ви прочете едно допълнение към чл. 27, което гласи: „а дължимото водно право от малките воденици (караджейки), които плащат такова до 300 л. включително годишно, се опрощават напълно“.

Д-ръ Петър Кьосеванов: Годишно.

Докладчик Стамо Колчев: Годишно — има го.

Председателстващ Георги Марков: Моля, които приемат това предложение, да вдигнат ръка. Единодушно се приема.

След това има направено предложение от народния представител г-н Стоян Димов, съ което е съгласен и г-н министърът на финансите, въ смисъл: (Чете) „Да се прибави забележка към чл. 27 от закона въ смисъл: Лица, които дължат такси: водно, канално и бентово право и право за измърване, обаче са действували освен от свое име, но и от името и за сметка на други лица — глобата се разпределя, въз основа на общинското удостоверение, или такова издадено от отделението за водител, пропорционално между лицата, за сметка на които е действувало обложеното лице и опрощението се извършва на глава, съобразно разпореждането на настоящия член“.

Съ това предложение е съгласен, както казах, г-н министърът на финансите.

Който са съгласни съ това предложение, моля да си вдигнат ръката. Мнозинство. Единодушно се приема и това предложение.

Има направено предложение от г-н Минчо Драндаревски, въ смисъл: (Чете) „След чл. 27 се прибавя нова алинея: Опрощават се всички задължения, произхождащи от присъдени въ полза на държавата съдебни и дъловодни разноски, за дълга водени по признато право на бедност“.

Тъзи, които са съгласни съ това предложение, моля, да си вдигнат ръката. Малцинство. Събранието не приема.

Има направено предложение от народния представител г-н Христо Мирски, съ което е съгласен и г-н министърът на финансите, а именно: (Чете) „В чл. 27 се прибавя и следната втора забележка: бедно-болните установяват състоянието си съ общинско удостоверение, съгласно нормите за материално състояние, определени от Министерството на вътрешните работи и народното здраве“.

Който са съгласни съ това предложение, моля, да вдигнат ръка. Единодушно се приема и това предложение.

Има предложение от народния представител г-н Недялко Атанасов.

Недялко Атанасов: Аз бих молил г-н министъра на финансите да се съгласи съ това мое предложение.

Министър Добри Божилов: Г-н Атанасов! Говорихме надълго въ комисията и намърихме, че този въпрос може да се разреши само чрез прощатарната комисия и, че не му е мястото тук въ този закон. Къчки отделни случаи не бива да мислим да ги покриваме съ този закон. Поради това не мога да се съглася съ предложението на г-н Недялко Атанасов.

Председателстващ Георги Марков: Г-н Недялко Атанасов предлага, към чл. 27 да се прибави следната нова алинея: (Чете) „Опрощават се всички наложени съдебни и дъловодни разноски, присъдени по дълга по наредбата-закон за ликвидирани на имуществата на разтурените партийно-политически организации. („Държавен вестник“ брой 210 от 14 декември 1934 г.)“

Който приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Малцинство. Събранието не приема.

Който приемат чл. 27, както се докладва от г-н докладчика, заедно съ приетите досега предложения, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство. Събранието приема.

Докладчик Стамо Колчев: (Чете)

„Чл. 28. Намалява се съ 50% дългът, произхождащ от надвзета пенсия поради ревизията на пенсията по закона за пенсията за изслужено време от 1932 г. на ония пенсионери за изслужено време, на които ревизираната ревизия на пенсията не надминава 1.000 л. месечно. Ако събраната досега сума срещу този дълг на такива пенсионери надминава 50% от дълга, събраната сума над 50% не им се връща.“

Опрощават се получените 50% суми от ветеринарните лекари и фелдшери, събрани по чл. 265 от закона за санитарно-ветеринарната служба за преглед и лечение и не следва да се връщат на държавата.

Общинските и държавните такси за правотъргуване и правопрехождане на дърва въ размер на 100 л. включително, които се дължат от лица до 31 декември 1938 г. включително се опрощават.

Железопътните облози и глоби за време от 1925—1932 г. включително, наложени по закона за разширение на железопътната мрежа и на пристанищата („Държавен вестник“, бр. 66/1925 г., измън. брой 18/1927 г.), относно строящата се тогава железопътна линия Червен Бръг—Тетевен се опрощават.

Опрощават се суми за мита, данъци, такси и др., дължими поради допуснати грешки при обмиването на стоки, деклариращи до 31 август 1936 г. включително.

Паричните гаранции по граждански, търговски и наказателни дълга или частни производства, сумите или ценните книжа по които не са изтеглени от правоимащите от банките въ предвидения въ чл. 3, буква „ю“, от закона за построяване сгради за съдебни мста въ Царството тригодишен срок, но удостоверенията по тия гаранции са получени въ този срок съ надлежна завърка от съответния съд, направена до 31 декември 1938 г. включително, че сумите или ценните книжа по удостоверенията са свободни и могат да се изтеглят, не се конфискуват въ полза на фонда „Съдебни сгради“, а конфискуваните се повръщат на правоимащите.“

Председателстващ Георги Марков: По чл. 28 е направено следното предложение от народния представител г-н Стойно Славов: (Чете) „Към чл. 28, между първа и втора алинея, се прибавя следната нова алинея: Опрощава се дългът, произхождащ от надвзета пенсия по закона за пенсията за инвалидност на пострадали от войните, както следва: До 10.000 л. включително 100%; от 10.000 л. до 50.000 л. включително се опрощават напълно първите 10.000 л., а от остатъка се опрощава 50%.“

Има думата народния представител г-н Стойно Славов.

Стойно Славов: (От трибуната) Г-да народни представители! Взем думата, за да изтъкна една несправедливост, прокарана въ чл. 28. Въ първата алинея на този член се предвижда едно намаляване на дълга, произхождащ от надвзета пенсия на здрави хора. Пренебрегнати са пострадали от войните, инвалидите, сираците и вдовците от войните. От какво произтичат техните надвзети пенсии? Вие знаете, че инвалидите, пострадали от войните, се преосвидетелствуваха през три години, а сега през пет години от много провръчни комисии, намалява се процентът на изгубената им работоспособност, а процедурата по обжалването трае съ месеци, а нкой

път и години. През това време инвалидът получава пенсията си в пълния ѝ размер. Следователно, явява се едно надвземане. Сжщото нщо става и с бащите, с вдовиците и пр. Много от тях, понеже не познават законит, след като сж влезли в брак или след като децата сж станали пълнолетни, сж продължили да получават пенсията в пълния ѝ размер и така се явяват надвзети пенсии.

Аз моля да се съгласите, и г-нъ министърът да се съгласи — той вече се съгласи, но само до 2.000 л. — да се опростят надвзетит пенсии до 5.000 л. 100%.

Председателстващ Георги Марков: Г-нъ Славов! Вие намалавате, значи първият размер от 10.000 на 5.000 л.?

Стойно Славов: Да.

Председателстващ Георги Марков: Г-нъ министре! Какво ще кажете?

Министър Добри Божилов: Г-да! Въпрѣки всичкит най-добри намерения, които имамъ къмъ инвалидит и въпрѣки желанието ми да услужа, се намирамъ изненаданъ отъ искането на г-нъ Славовъ, защото не мога да имамъ представа, на колко ще възлѣзатъ надвзетит пенсии. Г-нъ Славовъ направи предложението си въ комисията. Той идва при мене. Понеже направихме облекчения на други, шѣхъ да се съглася да предвидимъ 1.000 л. размеръ за гражданскит пенсии, а 2.000 л. за инвалидит. Сега, обаче, азъ ви казвамъ, че въпросътъ не е проученъ и смѣтамъ, че ще стане грѣшка, ако безъ предварително проучване приемемъ това предложение. Затуй моля г-нъ Славовъ, когато има да прави предложения, да ги дава предварително, за да мога да ги проуча. Сега, въ последния моментъ, не мога да го проуча и ме е страхъ, че ще направя една голѣма грѣшка.

Стойно Славов: Не сж повече отъ 4.000.000 л. тия надвзети пенсии, г-нъ министре.

Председателстващ Георги Марков: Ще положа на гласуване. Които сж съгласни съ предложението, направено отъ народния представител г-нъ Стойно Славовъ, както го прочетохъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събранието не приема.

Има предложение отъ народния представител г-нъ Минчо Драндаревски въ смисълъ, последната алинея на чл. 28 да добие следната редакция: (Чете) „Паричнитъ гаранции по граждански, търговски и наказателни дѣла или частни производства, сумитъ или ценнитъ книжа по които не сж изте. ени отъ правоимащитъ въ предвидения 3-годишенъ срокъ, съгласно чл. 3, буква „ю“ отъ закона за построяване сѣдебни сгради въ Царството, не се конфискуватъ, ако не сж минати по смѣтка на фонда и ако гаранционитъ удостоверения бждатъ поискани отъ правоимащитъ въ едногодишенъ срокъ отъ влизането въ сила на закона“.

Които приематъ това предложение на г-нъ Драндаревски, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събранието не приема.

Минчо Драндаревски: Искамъ думата.

Председателстващ Георги Марков: Не се приема.

Сирко Станчевъ: Разбрано! Ясно!

Председателстващ Георги Марков: Ще положа на гласуване на чл. 28 така, както бѣ прочетенъ.

Които приематъ чл. 28, така, както бѣ прочетенъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Има предложение за новъ чл. 28а, направено отъ народния представител г-нъ Парашкевъ Забуновъ, въ смисълъ: (Чете) „Освобождаватъ се всички поржчителства-гаранции, представени за неотклонение по следствени и наказателни отъ общъ характеръ дѣла, по които следственитъ дѣла сж прекратени по липса на извършено престѣпление, а по наказателнитъ дѣла подсѣдимитъ сж оправдани или амнистирани, ако подследственитъ и подсѣдимитъ сж се отклонили и гаранциитъ имъ конфискувани“.

Освобождаватъ се поржчителствата, представени отъ младежи, подлежащи на трудова и военна повинност, ако сж си отбили тази повинност.“

Моля, които приематъ това предложение за новъ чл. 28а, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събранието не приема.

Докладчикъ Стамо Колчевъ: (Чете)

„Глава X.

Общи разпореджания

Чл. 29. Извършенитъ нарушения до 31 декември 1938 г. включително, но неконстатирани до влизането въ сила на този законъ по всички горензброени закони, сж изключение на закона за гербовия налогъ, за който въ глава V се предвиждатъ специални нареждания, се засѣгатъ отъ разпореджанията на настоящия законъ, ако въ срокъ отъ три месеца отъ влизане въ сила на съответното решение, постановление, заповѣдъ и пр., издадени за нарушенията, се заплати намалениятъ остатъкъ. За суми до 5.000 л. не следва да се издаватъ решения, постановления, заповѣди и пр.

Нарушители, които дължатъ глоби, такси и др. надъ опредѣленитъ за опрощаване размери по този законъ, се ползватъ отъ съответнитъ опрощавания, като остатъкътъ надъ тия опредѣлени размери се заплати напълно.“

Председателстващ Георги Марков: Има думата народниятъ представител г-нъ Екимъ Екимовъ.

Екимъ Екимовъ: Г-да народни представители! Азъ искахъ думата преди да дойдемъ до чл. 29, но вече навлѣзохме въ глава X.

Докладчикъ Стамо Колчевъ: Чл. 29 не е гласуванъ.

Екимъ Екимовъ: Г-да! Може би нѣма да бжде пълна нашата амнистия за опрощаване глоби и лихви по данѣци, ак ние не се съобразимъ съ едно съществуващо много тежко положение. Има продадени имоти за данѣци и за глоби на безценица. Особено въ Дунавската равнина, тамъ дето цената на нивитъ, вследствие на кризата, падна, за данѣци и глоби сж продавани ниви по 200—300 л. декара. Азъ ви моля, г-да народни представители — моля и г-нъ министра на финанситъ — да се съгласите, шото съ тая амнистия или по другъ начинъ да се обгърнатъ и тия продажби, станали за данѣци, и се даде право на собственитъ да си възстановятъ собствеността върху продаденитъ имъ имоти чрезъ заплащане на стойността имъ. Не може да се взиматъ имотитъ на хората на безценица. Единъ примѣръ само. Въ нашия край бѣ продадена една нива отъ 10 декара за 2.000 л., а следъ това сжщата тая нива мина въ рѣцетъ на трето лице за 18.000 л.

Председателстващ Георги Марков: Има думата г-нъ министърътъ на финанситъ.

Министър Добри Божилов: Г-да народни представители! Г-нъ Екимовъ повдигна този въпросъ и въ комисията. Заинтересувахъ се, проучихъ въпроса и установихъ, че върху държавата нѣма присждени никакви имоти по вѣзвания за данѣци или глоби. Възможно е, обаче, да има нѣкъде възложени такива имоти на трети лица — не зная. За това ви моля да се съгласите сега, шото, каквото положение легне по тая материя въ закона за облекчение на длъжницитъ, на каквато база се прокара тамъ връщането на имотитъ на длъжницитъ по частнитъ вземания, сжщиятъ режимъ да се приложи и по отношение на имотитъ, продадени на публична продажъ за данѣци и глоби. Така ще се постигне целта, безъ да се предрешава сега въпросътъ, зашото не знаемъ, какъвъ режимъ ще имаме по тази материя въ закона за облекчение на длъжницитъ. Да не прибързваме сега, за да не дойдемъ въ противоречие съ онова положение, което ще се възприеме въ закона за облекчение на длъжницитъ.

Екимъ Екимовъ: Съгласенъ съмъ.

Министър Добри Божилов: Моля да остане да се реши този въпросъ при законопроекта за облекчение на длъжницитъ, който ще засегне не само частнитъ вземания, но и държавнитъ.

Председателстващ Георги Марков: Има направено предложение отъ народния представител г-нъ Димитър Марковъ, съ което е съгласенъ и г-нъ министърътъ на финанситъ, да се прибави следната нова алинея къмъ чл. 29: (Чете) „По констатирани преди влизане въ сила на настоящия законъ нарушения, извършени до 1 януари 1939 г., но постановленията по които не сж влезли въ законна сила поради обжалване въ сѣдилищата, срокътъ за плащане намалената сума съ 60% да се счита 3 месеца следъ влизане въ законна сила на постановлението, ако присждата бжде издана следъ 1 ноември 1939 г.“

Които сж согласни съ това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Които приемат чл. 29, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Стамо Колчевъ: (Чете)

„Чл. 30. Спира се до 31 октомврий 1939 г. включително принудителното събиране на сумитъ, за който е даден доброволен срокъ за изплащане по този законъ. До изтичане на срока не се задържатъ въ затвора нарушителитъ, които не могатъ да обезпечатъ или заплатятъ наложениитъ имъ глоби, подлежащи на облекчение. Задържанитъ въ предварителенъ затворъ се пускатъ.

Нарушителитъ, чиито глоби сж замѣнени съ затворъ и сж въ затворитъ, излежаваатъ глобата въ намаления размѣръ.

Нарушителитъ, на които излежаваатъ затворъ покрива намаления размѣръ глоба, се освобождаватъ.

По нѣколко постановления, решения, присѣди и пр. за нарушения на разни закони отъ едно лице, затворитъ за замѣненитъ въ намаления размѣръ глоби се изтѣрпява както следва: за глоби до 50.000 л. включително една година, до 100.000 л. включително година и половина и надъ 100.000 лева три години.

При случаи, когато въ едно постановление, решение, присѣда и пр. сж осѣдени солидарно нѣколко лица за една сума, опрощаванията по този законъ ставатъ за всѣко лице по отдѣлно и то върху припадащата му се частъ отъ сумата. Тази разпоредба не важи за глава V.“

Председателствуващъ Георги Марковъ: Които приематъ чл. 30, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Стамо Колчевъ: (Чете)

„Чл. 31. Даденитъ до влизане въ сила на този законъ отдѣлни нареждания за временно спиране на принудителното изпълнение на постановленията, присѣдитъ, изпълнителнитъ листове и др. за данъци, глоби, лихви, налози, акцизи, неиздѣлжения и други суми, които се засѣгатъ отъ облекченията, предвидени въ този законъ, се отмѣняватъ.“

Председателствуващъ Георги Марковъ: Които приематъ чл. 31, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Стамо Колчевъ: (Чете)

„Чл. 32. Лицата, които сж получили опрощаване на дължимитъ суми по решение на Народното събрание или на Министерския съветъ, получаваатъ намаление по тоя законъ, изчислено върху неопростения остатъкъ.

Неизплатенитъ глоби, дължими по постановления, по които сж направени намаления по наредбитъ закони за данъчнитъ облекчения по Министерството на финанситъ и Министерството на народното стопанство и за данъчнитъ и други облекчения се преизчисляватъ по процентитъ, опредѣлени въ този законъ въз основа на неопростения остатъкъ.“

Председателствуващъ Георги Марковъ: Има думата народниятъ представителъ г-нъ Христо Мирски.

Христо Мирски: Г-да народни представители! Сѣтамъ, че думитъ „или на Министерския съветъ“ трѣбва да бждатъ заличени, защото, доколкуто ми сж известни постановленията на всички закони, които настоящиятъ законопроектъ визира, опрощаване на суми отъ Министерския съветъ не става. Съгласно конституцията, опрощаване на суми става само отъ Народното събрание. Другъ бѣше случаятъ, когато се издаваха постановления отъ Министерския съветъ по силата на чл. 47 отъ конституцията. Тѣзи постановления, обаче, бѣха одобрени отъ Народното събрание, следователно сѣмта се опрощаването като станало отъ Народното събрание.

Таско Стоилковъ: За тѣхъ се говори.

Христо Мирски: Щомъ сж одобрени отъ Народното събрание, сѣмта се, че опрощаването е направено отъ Народното събрание.

Председателствуващъ Георги Марковъ: Има думата г-нъ министърътъ на финанситъ.

Министъръ Добри Божиловъ: Действително опрощаванията, направени отъ Министерския съветъ, бѣха одобрени

отъ Народното събрание. Сега се иска, обаче, върху неопростения остатъкъ отъ дължимитъ суми да се направи намаление. Сѣтамъ, че така както е дадена редакцията, ще бжде по-ясно, отколкото ако се приеме това, което предлага г-нъ Мирски.

Председателствуващъ Георги Марковъ: Които приематъ чл. 32, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Стамо Колчевъ: (Чете)

„Чл. 33. Преди утвърждаването отъ надлежния съдъ продажбата на недвижимъ имотъ на данъкоплатци за данъци, глоби и други държавни вземания, продажбата не се утвърждава, ако дължникътъ внесе 100% отъ дължимата сума.“

Председателствуващъ Георги Марковъ: По този членъ има направено предложение отъ народния представителъ г-нъ Парашкевъ Забуновъ, въ смисълъ: (Чете) „Всички публични продажби, които не сж окончателно утвърдени, се унищожаватъ, ако дължникътъ се задължи да плаща дължимия данъкъ по 20% всѣки 3 месеца“.

Има думата г-нъ Забуновъ.

Парашкевъ Забуновъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Най-напредъ трѣбва да кажа, че редакцията на чл. 33 не е стилистично добра. Затова азъ правя предложение да се измѣни коренно тая редакция, и то по следнитъ съображения.

На много дължници-данъкоплатци имотитъ сж описани и изнесени на публична продажба. Върѣки че въ закона за гражданското сѣдопроизводство има специаленъ текстъ, който предвижда право за дължника да спре публичната продажба, като поеме задължение да внесе всѣки 3 месеца по 15% отъ дълга си, докато го изплати, бирницитъ не се съобразяватъ съ тая разпоредба на закона, не препращатъ молбитъ до съответния съдъ, както е предвидено въ закона, а ги изпращатъ до областнитъ данъчни началници, които сѣщо не сж запознати съ този текстъ на закона за гражданското сѣдопроизводство, не даватъ никакви разсрочки и имотитъ се продаватъ на публиченъ търгъ. По такъвъ начинъ дължницитъ се излагатъ на едно противозаконие.

Министъръ Добри Божиловъ: Всички екзекуции за глоби сж спрени. За кои случаи говорите?

Парашкевъ Забуновъ: Говоря за случаитъ, когато единъ недвижимъ имотъ е изнесенъ на публиченъ търгъ.

Министъръ Добри Божиловъ: Спрено е всичко.

Парашкевъ Забуновъ: Кѣмъ данъцитъ има глоби и лихви. Имотътъ се продава не само за прямия данъкъ, а и за лихви и глоби. Понеже за лихви и глоби се дава опрощаване, а данъчнитъ началници не се съобразяватъ съ съответния текстъ отъ закона за гражданското сѣдопроизводство, затова правя туй предложение: вмѣсто да се предвижда въ чл. 33 да се унищожаватъ продажбитъ, ако преди утвърждаването имъ дължникътъ внесе 100% отъ дължимия данъкъ, като само глобата се опрощава, да се даде по-широка възможностъ на дължника, щомъ се задължи писмено, че ще изплаща прямия данъкъ — разбира се не глобитъ, защото тѣ се опрощаватъ — по 20% всѣки 3 месеца, продажбата да се унищожаватъ.

Министъръ Добри Божиловъ: Даже и при задължение за внасяне 2%, азъ разрешавамъ разсрочка. Министерътъ на финанситъ има туй право и то се прилага най-широко.

Парашкевъ Забуновъ: Никога не сте дали такъвъ облекчение, каквито предвижда законътъ за гражданското сѣдопроизводство.

Министъръ Добри Божиловъ: Какви облекчения?

Парашкевъ Забуновъ: Ако дължникътъ се задължи, преди деня на продажбата, да внесе по 15%.

Министъръ Добри Божиловъ: Азъ давамъ и съ 1/2%.

Парашкевъ Забуновъ: ... всѣки три месеца, то продажбата се спираща. Продажбитъ, които не сж окончателно утвърдени, азъ правя предложение да бждатъ унищожени, ако дължникътъ се задължи писмено, че ще внесе по 20% всѣки 3 месеца. Бирницитъ ще иматъ право да изнесатъ повторно имота на

публична продажба, ако длъжникът не издължи данъка си въ предвидения срок. Защо предлагаме това? Защото много от гражданите не са могли да платят данъците си, понеже са обременени и с глоби и много тежки лихви.

Ако се приеме предлаганият от мене текст на чл. 33, фискът няма да бъде ошетен. Фискът запазва всички свои права, защото възбраната тежи върху имотите на длъжниците. Но ще се даде възможност на такива длъжници, вместо имотите им да преминават в трети лица, поради неизплатени данъци, да си задържат имотите, като се задължат въ известен срок да изплатят дължимите данъци.

Моля г-н министра на финансите, да се съгласи да се приеме направеното от мене предложение.

Председателстващ Георги Марков: Има думата г-н министърът на финансите.

Министър Добри Божилов: Предложението, което прави г-н Забунов, е въ противоречие с чл. 3 от законопроекта, който гласуваме сега, защото въ чл. 3 е казано, че се опрошават лихвите и глобите на прѣжитъ данъци, обаче екзекуциите не се спират. Не може с чл. 33 да унищожим чл. 3. Ще остане пакъ на общо основание, по чл. 37 от закона за събиране прѣжитъ данъци, да се дава отсрочка от дѣлно на всѣки затрудненъ данѣкоплатецъ, който дължи прѣки данъци и подаде заявление. На 100 случаи едва ли има на половинъ процентъ да съмъ отказалъ и то главно тамъ, където виждамъ, че има зла воля. Напр., искаме срещу единъ милионъ лева да внесе данѣкоплатецъ 20.000 л., има възможностъ да ги внесе, но не иска. Тогава прибѣгваме до продажба и той въ последния моментъ ги внася. Така че продажби почти не ставатъ. Обаче по глобите, както знаете, екзекуциите са спрени.

Ако се възприеме това, което г-н Забуновъ предлага, то значи напълно да спремъ принудителното събиране и за прѣжитъ данъци, за които ние се съгласихме, че трѣбва да се събиратъ предвидъ на това, че са опростени вече за 5 милиарда лева прѣки данъци и че отъ недоборите 1.300.000.000 л. са отъ градовете и само 100-200 милиона лева отъ селата. Нека се остави на министра на финансите по чл. 37 от закона за събиране прѣжитъ данъци въ всѣки конкретенъ случай да преценява дали да спре събирането — и не съ вноса 15%, а съ по-малка, щомъ намѣри, че действително е затрудненъ длъжникътъ — а не да спираме въобще събирането на прѣжитъ данъци.

Парашкевъ Забуновъ: Министърътъ на финансите не може да спира продажби, които са извършени вече, но не са утвърдени.

Председателстващ Георги Марков: Има думата народниятъ представител г-н Христо Мирски.

Христо Мирски: Редакцията на този членъ би трѣбвало да бъде по-друга — да може притежателятъ на даденъ имотъ, който е продаденъ, преди да бъде въведенъ въ владение новиятъ приобретателъ, да си вземе обратно имота. Но понеже е възприета вече една редакция отъ комисията, за по-голяма яснота, за да не спорятъ съдилищата върху това, какво значи „утвърждаване на продажбата“, защото се прави разлика между утвърждаване на продажба и окончателно утвърждаване на продажба, и за да няма никакво съмнение, да се вмъкне въ текста на този членъ предъ думата „утвърждаването“ думата „окончателното“ и да стане: „Преди окончателното утвърждаване отъ надлежния съдъ...“ и пр.

Министър Добри Божилов: Съгласенъ съмъ, но и на Васъ, г-н Мирски, ще кажа това, което казахъ на г-н Екимовъ: какъвто режимъ се установи за връщане на имотите на длъжниците по частните вземания, същиятъ режимъ ще прокараме и за връщане на имотите, останали върху държавата за неплатени данъци.

Председателстващ Георги Марков: Има думата народниятъ представител г-н Петко Стояновъ.

Петко Стояновъ: (Отъ трибуната) Ще ви отнема много малко време, г-да народни представители. — Чл. 33 се касае за недвижимите имоти, които се продаватъ на публиченъ търгъ за дългъ къмъ държавата. Какъвъ интересъ има държавата да продава къщите и нивите на хората за данъци и глоби? Няма никакъвъ интересъ. Да се отлага разрешението на въпроса за тогава, когато ще се разглежда закона за облекчение на длъжниците, азъ съмътамъ, че е едно съображение, което не е ефикасно въ случая. Азъ, бихъ ви молилъ, г-да народни представители, да отидете

малко повече внимание на този въпросъ. Продаватъ се имотите на длъжниците заради туй, защото не са въ състояние да си платятъ данъците и глобите. На такива длъжници, на които имотите са вече продадени — извършени са продажбите окончателно — не се опрошаватъ дължимите глоби и лихви, защото отъ момента отъ когато е извършена продажбата, собственикъ на имота е вече държавата. Няма длъжникъ. Съ дълга му вече е свършено. Продажбата е станала и длъжникътъ вече не е собственикъ. Сега въпросътъ е следния. Понеже както каза г-н Мирски, окончателна продажба не е станала, азъ искамъ да се възприеме, като се каже, че щомъ като държавата, заради неиздължени данъци и глоби, държи имота на данѣкоплатецъ — защо и е този имотъ, г-н министре — тя му го връща. Върнете го на човѣка, като му кажете: вие сте длъжникъ за данъци, глоби и лихви; глобите и лихвите ви се опрошаватъ и оставате длъжникъ само съ данъците — може да бъде акцизъ, може да бъде и прѣки данъци, може да бъде по чл. 1, или по чл. 2, или по чл. 3 отъ закона.

Съгласете се, г-н министре на финансите и вие, г-да народни представители, да се върнемъ назадъ. Щомъ държавата не е продала на трето лице имота, който е билъ изнесенъ на публична продажба за дължими данъци и бери, ако лице-о-длъжникъ внесе дължимия данѣкъ, основния данѣкъ, а не както тукъ е казано „дължимата сума“, да се унищожи продажбата и държавата да върне имота.

Министър Добри Божилов: Нямаме такива случаи.

Петко Стояновъ: Ако желаете, азъ мога да Ви кажа и имената на хора отъ нашата околия, на които за дължимъ акцизъ къщите са продадени и възложени върху държавата, но не са минали още въ трети ръце, защото не се е намиралъ купувачъ. Държавата може да не е влѣзла още въ владение, или да е влѣзла въ владение — това няма значение. Важното е, че имотътъ не е продаденъ на трето лице, което да е добило нови права. Какъвъ интересъ, четарямъ, има съкровището, за да не върне такъвъ имотъ на неговия собственикъ? Няма никакъвъ интересъ. Затова азъ предлагамъ да се измени чл. 33, въ смисълъ, че за дългъ, произхождащъ отъ данъци, глоби и лихви, продадените недвижими имоти, покрити и непокрити, се връщатъ, щомъ като се намиратъ въ владение на държавата, срещу заплащането на основния данѣкъ, а не на дължимата сума. Платенъ дължимиятъ акцизъ, или прѣкъ данѣкъ, за който е билъ изнесенъ на публична продажба имотътъ — всичко друго се опрошава — имотътъ се връща на собственика му.

Азъ мисля, че по този начинъ, г-да, ние ще внесемъ една много голяма доза отъ справедливостъ въ този законъ и ще дадемъ възможностъ на всички ония, имотите на които са продадени на безценкъ, следъ като платятъ следувемите се данъци, да станатъ отново собственици на своите ниви и на своите къщи. Мисля, че моето предложение, така както азъ по-широко го формулирамъ, е напълно гарантиращо вземането на държавата: длъжникътъ, ако не плати данѣка, няма да получи обратно имота си. Независимо отъ това, че имотътъ е възложенъ на държавата, независимо отъ това, че продажбата е окончателно утвърдена, щомъ като се заплатятъ данъците, ще бъде възврънатъ имотътъ. По-хубаво отъ това не може да бъде. Азъ мисля, че това е толкова справедливо, ясно и въ духа на онова, което досега сме приели, че не може да има съмнение, че то може да срещне отъ която и да е страна каквото и да е противоречие или възражение. Фискътъ ще получи своя данѣкъ и, заедно съ това, ще се възстанови собствеността на тѣзи, които са били екзекутирани.

Това е моето предложение.

Председателстващ Георги Марков: Пристаиваме къмъ гласуване.

Г-н Парашкевъ Забуновъ е направилъ предложение въ смисълъ, текстътъ на чл. 33, както го предлага комисията, да се замѣни съ следния текстъ: „Всички публични продажби, които не са окончателно утвърдени, се унищожаватъ, ако длъжникътъ се задължи да плаща дължимия данѣкъ по 20% на всѣки 3 месеци“.

Който приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ ръка. Мандатното, Събрание не приема.

Има предложение отъ народния представител г-н Христо Мирски, съ което са съгласни и г-н министърътъ на финансите, и г-н докладчикътъ, въ смисълъ, въ началото на чл. 33 думите „Преди утвърждаването“ да станатъ „Преди окончателното утвърждаване“.

Който приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събрание приема.

Които приемат чл. 33, заедно съ току що приетата прибавка, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Предложенията на г-н Петко Стоянов не мога да го гласувам, понеже не е дадено писмено.

Петко Стоянов: Нѣмам време сега да го напиша, но аз го развихъ.

Докладчикъ Стамо Колчевъ: (Чете)

„Чл. 34. Размѣрътъ на опрощаванията и намаленията се определя по установенитѣ въ този законъ проценти въз основа на първоначалната сума на данѣка, глобата, лихвата, акциза, берията, неиздѣлженията и други, съ които е задѣлжено лицето, и отъ намаления остатѣкъ се прислаждат платенитѣ суми.

Горната алинея нѣма приложение по отношение чл. чл. 1, 2 и 3 отъ настоящия законъ.

Въ случаитѣ, кѣдето по този законъ се правятъ 100% опрощавания, опрощаватъ се и всички сѣдебни разности (гербови мита, сѣдебни мита, канцеларски мита и берии по производство на дѣлото) и фондови суми, ако има такива присѣдени.

Председателствуващъ Георги Марковъ: Които приемат чл. 34, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчикъ Стамо Колчевъ: (Чете)

„Чл. 35. Изплатенитѣ до влизането на този законъ въ сила втори и трети размѣри данѣци, глоби, лихви, берии, монополно право, неиздѣлжения, гербовъ налогъ и други суми, както и конфискуванитѣ стоки, предмети и суми, не се връщатъ.

Ако при частичнитѣ вноски, направени до влизане на този законъ въ сила, относно нарушенията на закона за гербовия налогъ, не е било изрично показано срещу какво се прави вноска — дали срещу глоба или срещу гербовъ налогъ — ще се счита, че вноска е направена само срещу гербовия налогъ, освенъ ако превишава последния, въ който случай разликата въ повече ще се сѣфта срещу глобата.

Председателствуващъ Георги Марковъ: Които приемат чл. 35, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчикъ Стамо Колчевъ: (Чете)

„Чл. 36. Заведенитѣ сѣдебни дѣла за нарушения, констатиранни до влизане въ сила на този законъ, за които намаленитѣ данѣци, такси, берии, глоби, акцизи, неиздѣлжения и др. се внесатъ до 31 октомврий 1939 г. включително, се прекратяватъ служебно.“

Председателствуващъ Георги Марковъ: Които приемат чл. 36, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчикъ Стамо Колчевъ: (Чете)

„Чл. 37. При издаване на бирнически удостовѣрения по чл. чл. 52 и 52а отъ закона за събиране на прѣжитѣ данѣци, сумитѣ по чл. чл. 1, 2 и 3 на този законъ се събиратъ напълно въ намаления размѣръ, макаръ и дѣ не е изтекълъ предвидениятъ въ сѣщитѣ срокъ — 31 октомврий 1939 г. включително. При издаване на бирнически удостовѣрения по чл. чл. 41, 42, 43, 44 и 44б отъ закона за събиране на прѣжитѣ данѣци не се събиратъ сумитѣ, които се опрощаватъ по чл. чл. 1, 2 и 3 на този законъ, ако още не е изтекълъ предвидениятъ въ сѣщитѣ членове срокъ.“

Председателствуващъ Георги Марковъ: Които приемат чл. 37, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Има думата г-нъ министърътъ на финанситѣ.

Министъръ Добри Божиловъ: Г-да народни представители! Вие току-що гласувахте единъ отъ най-важнитѣ закони, за да не кажа еднакво важенъ като бюджета на държавата — законътъ за опрощаване на глоби, лихви и неиздѣлжения по фискални и други закони. Въ връзка съ това искамъ да кажа нѣколко думи.

Димитъръ Търкалановъ: Трѣбва да внесете законопроектъ за задѣлженията и законопроектъ за печата.

Министъръ Добри Божиловъ: Не че досега не сѣ опрощавали суми — както казахъ, досега сѣ опростени прѣки данѣци надъ 5 милиарда лева — но важното въ случая е,

че опрощаването на сумитѣ по този законъ става съ огледъ да се избѣгне заплахата на единъ милионъ български граждани съ затворъ, ако сумитѣ, които тѣ дължатъ, не бѣдатъ платени.

Г-да народни представители! Азъ нѣма да повтарямъ онова, което казахъ вече нѣколко лѣти — че другъ изходъ нѣмахме, че другоаче не можехме да се справимъ съ тая проблема и че правителството, ако внесе този законъ по своя инициатива, внесе го не само по съображение, че има обединяване на една голѣма частъ отъ населението — защото, ако не вземемъ подъ внимание голѣмитѣ глоби, ако вземемъ само тѣзи до 2.000 л., ще видимъ, че се засѣгатъ 950.000 души — но съ пълното съзнание да разчисти едно минало, въ което, поради неспособности, поради досга несправедливости, нѣкъде сѣ били паложени глоби, несѣответстващи за нарушенията.

Азъ вземамъ поводъ отъ критикитѣ, които се направиха преди малко въ свръзка съ чл. 23 отъ закона, за да кажа, че азъ съмъ съвсемъ на чисто. Въ намѣренята на никого не е било да изключва глобитѣ по политическитѣ престѣпления, третиранни на общо основание. Но когато въ второто заседание на комисията се очертахъ мнения, отъ които пролича, че именно за глобитѣ по политическитѣ престѣпления се иска пълно опрощаване, 100%, тогава азъ докладвахъ въпроса въ Министерския съветъ, и тамъ се намѣри, че не е хубаво съ този именно законопроектъ да се опрощаватъ 100% само глобитѣ по политическитѣ престѣпления. Правителството не взе становище, а само каза, че нѣма намѣрение да третира по-лошо глобенитѣ по другитѣ закони. Ние, правителството, искахме на общо основание да се платятъ 40%, а да се опростятъ останалитѣ 60%, следъ като се опрощава напълно единъ минимумъ. По искането да се опростятъ 100% глобитѣ по политическитѣ престѣпления, правителството каза: добре, този въпросъ ще остане да се реши отдѣлно; ние не сме имали за целъ съ този законъ да разрешаваме въпроса за политическата амнистия.

На мене, обаче, ми се каза: „Защо не реагирахте, когато се очерта това мнение въ комисията при второто разглеждане на законопроекта?“ Тукъ именно азъ искамъ да се обясня малко и да кажа, че нито се разкайвамъ, нито нѣкой път ще се разкайвамъ, загдето не съмъ оттеглилъ законопроекта за това, че следъ като съмъ съобщилъ какво е становището на Министерския съветъ, комисията, въпрѣки туй, е гласувала чл. 23 въ тази редакция, която има въ доклада на комисията. Азъ не сѣбтамъ, че вие ще ме осѣждате за това, че заради 500 или 1000 души, за които, тѣй или иначе, ние не можехме да се разберемъ, не съмъ наказалъ българския народъ съ оттеглянето на законопроекта, който засѣга близо 1 милионъ души. (Ръжкоплѣскания отъ дѣсно и центъра) Сѣбтамъ, че този споръ по чл. 23 се изживѣ. Той не остана въ първоначалната форма, за която държеше правителството — глобитѣ по политическитѣ престѣпления да се третиратъ еднакво съ глобитѣ по другитѣ закони. Както знаете, прие се едно разширение, а именно минималнитѣ глоби да се опростятъ напълно — а тѣ сѣ отъ 20 до 50 хиляди лева по повечето отъ политическитѣ закони — а само глобитѣ надъ минималния размѣръ да се третиратъ така, както се третиратъ глобитѣ по другитѣ закони.

На мене още ми се каза: „Г-нъ министре! Отъ тия ли глоби очаквате да напълните държавната каса?“ Азъ отговарямъ: г-да, защото не очаквахъ да напълни държавната каса отъ глобитѣ, защото мислѣхъ, че по този начинъ трѣбва да се ликвидира съ тѣхъ, че нѣма другъ начинъ, затуй правителството даде съгласието си да внесе този законопроектъ и да разчистимъ миналото. Азъ казвамъ, че правителството е направило това съ най-добри чувства и съ най-добри намѣрения. Това искаме да бѣде разбрано. Голѣмо ще бѣде нашето разочарование, ако бѣдемъ обротно разбрани и ако този законъ даде нѣкъде другъ резултатъ, който повече да деморализира, отколкото да поправи.

Нека бѣдемъ на чисто, че туй което се направи, бѣше необходимо, че то по размѣръ и по характеръ е една мѣрка, която отъ освобождението на България досега никое правителство не бѣше взело. Казахъ, че по размѣръ може би сѣ опрощавали по-голѣми суми, но опрощавания на суми, дължими отъ 950 хиляди души, суми, които да вѣкатъ въ затвора, ако не се платятъ, досега не е имало. Това дѣло на правителството е първо въ такъвъ размѣръ и отъ такъвъ характеръ. Казвамъ, направихме го съ всичкитѣ добри намѣрения и съ всичкитѣ добри чувства. Вие би трѣбвало да ме осѣждате, ако само за това, че се е явилъ едно противоречие за сѣдбата на 500 или 1000 души, азъ бѣхъ реагиралъ по нѣкакъвъ по-силенъ начинъ, споредъ конституцията и споредъ правилника за вътрешния редъ

на Народното събрание. Азъ нѣмамъ никакви други права въ комисията, освенъ да кажа какво е становището на правителството и да оставя комисията свободно да си каже мнението. (Ръкоплѣскания отъ дѣсно и центъра) Ако нѣкой смѣта, че азъ трѣбва да бъда осъденъ за това, че не съмъ оттеглилъ законопроекта, понеже комисията не желае да се вслуша въ мнението на Министерския съветъ, това би било най-големата грѣшка.

Моето заключение е, че извършихме едно добро дѣло съ гласуването на този законъ, защото той ще извади хиляди нещастници отъ затворитѣ предъ предстоящитѣ великенски празници и ще освободи отъ тормозъ други надъ 900 хиляди души, заплашени отъ затворъ. Нека той послужи като единъ урокъ, за да кажемъ, че следъ опротворяването, следъ усъвършенствуването на нѣкои закони, следъ влягането елементъ на по-голяма справедливостъ и целесъобразностъ при констатирането на нарушенията и налагането на глобитѣ, ние отсега нататкъ ще трѣбнемъ въ другъ пътъ, по който, като прилагаме строго, стриктно законитѣ, нѣма да дойдемъ вече до туй положение, въ което се намѣрихме следъ 60 години отъ прилагането на законитѣ. Нека инцидентътъ по чл. 23 отъ законопроекта да не помрачава нито значението, нито обема на туй дѣло, което гласувахте, а напротивъ, нека съ гордостъ да се обясни отъ всички: вастъ на народа, че това дѣло нѣше необходимо, че това дѣло се направи съ всичкото добро желание отъ правителството и Парламента, като необходимо за умиротворението на българския народъ. (Бурни и продължителни ръкоплѣскания отъ дѣсно и центъра)

Председателстващъ Георги Марковъ: (Става правъ) Г-да народни представители! Председателството се чувствува извънредно задължено, следъ окончателното приемане на този толкова важенъ законъ, да изкаже своята благодарностъ, отъ една страна на правителството, което, следвайки своята политика на вътрешно умиротворение, ни сезира и съ този законъ, за да успокои българския народъ; отъ друга страна, на цѣлото Народно събрание, което съ най-голямъ интересъ и внимание взе участие при разглеждането на законопроекта; и, отъ трета страна, на парламентарната финансова комисия, която съ непрекъснатъ трудъ, въ продължение на нѣколко седмици, можа да създаде този законъ, за да може цѣлото Народно събрание: срещу предстоящитѣ великенски празници да даде на българския народъ единъ подарѣкъ справедливъ, разуменъ и човѣшки. (Бурни и продължителни ръкоплѣскания отъ дѣсно и центъра)

Преди да минемъ къмъ следващата точка отъ дневния редъ, ще дамъ половинъ часъ отидиъ, за да може презъ това време финансовата комисия да прегледа още нѣколко члена отъ законопроекта за отпускане отъ Българската земеделска и кооперативна банка заемъ въ размѣръ на 770.000.000 л. и да го приеме окончателно. Следъ туй ще продължимъ заседанието, за да разгледаме този законопроектъ.

Давамъ половинъ часъ отидиъ.

(Следъ отидиа)

Председателстващъ Георги Марковъ: (Звъни) Г-да народни представители! Моля ви, да се съгласите да гласуваме дневния редъ за утрешното заседание.

Правителството предлага следния дневенъ редъ:

1. Второ четене законопроекта за измѣнение на нѣкои членове отъ наредбата-законъ за устройството на сѣдилищата.

2. Първо четене законопроекта за извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Главната дирекция на строитѣ за 1939 бюджетна година, въ размѣръ на 510.000.000 л.

Второ четене законопроектитѣ:

3. За извън. денъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Министерството на войната за 1939 бюджетна година, въ размѣръ на 170.000.000 л.

4. За извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Главната дирекция на общественитѣ сгради, пѣтищата и благоустройството за 1939 бюджетна година, въ размѣръ на 30.000.000 л.

5. За извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на фонда за построяване сгради за сѣдебни мѣста въ Царството за 1939 бюджетна година, въ размѣръ на 30.000.000 л.

6. За извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Главната дирекция на желѣзницитѣ и пристанищата за 1939 бюджетна година, въ размѣръ на 30.000.000 л.

7. За отпускане заемъ отъ Б. з. к. банка, въ размѣръ на 770.000.000 л., отъ които 260.000.000 л. подъ гаранция на държавата, за разни държавни и фондови нужди.

8. Докладъ на прошетарната комисия.

Който сж съгласни съ този дневенъ редъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Вдигамъ заседанието.

(Вдигнато въ 19 ч. 37 м.)

Подпредседателъ: **ГЕОРГИ МАРКОВЪ**

Секретари: **МЕТОДИ ЯНЧУЛЕВЪ**
СТЕФАНЪ СТАТЕЛОВЪ

Началникъ на Стенографското отдѣление: **ДОНЧО ДУКОВЪ**